

GEOPRODUCT GYÓGYÍTÓ ÁSVÁNYOK Kft.
3909 Mád, Bartók Béla u. 2.

**„Rátka VI.-bentonit, kaolin, kvracit” védnevű
bánya Teljeskörű Környezetvédelmi
Felülvizsgálata**

2018. július

HATÁS-KÖR 2000

Mérnöki Szolgáltató Bt.

3527 Miskolc, Lajos Árpád u. 19.

20/569-5132, 20/495-9080

E-mail: kocski.attila@gmail.com

MEGBÍZÓ:

GEOPRODUCT GYÓGYÍTÓ ÁSVÁNYOK Kft.

3909 Mád, Bartók Béla u. 2.

KÉSZÍTETTE:

HATÁS – KÖR 2000

Mérnöki Szolgáltató Bt.

3528 Miskolc, Lajos Árpád u. 19.

HATÁS – KÖR 2000 BT.:

.....

Köcski Attila
okl. bányamérnök
környezetvédelmi szakmérnök
Cégvezető

Miskolc, 2018. július 09.

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés	8
2.	Általános adatok	9
2.1.	A környezetvédelmi felülvizsgálatot végzők adatai	9
2.2.	A kérelmező és a bánya adatai	9
2.3.	A tevékenységgel kapcsolatos hatósági ellenőrzések, engedélyek, határozatok, kötelezések ismertetése, bírságok esetében 5 évre visszamenőleg.....	10
2.4.	A bányászati tevékenységben a felülvizsgálat időszakában bekövetkezett, a környezet védelme szempontjából releváns változások (20-7/2009) számú környezetvédelmi engedély I. pontjával való szerint) bemutatása	10
3.	A bányaterület általános adatai	11
3.1.	A bányaterület földrajzi elhelyezkedése.....	11
3.2.	A bányaterület közigazgatási és tulajdonjogi helyzete	12
3.3.	A megkutatott ásványvagyon megnevezése és területe.....	13
4.	Éghajlat	15
5.	A terület földtani felépítése	15
5.1.	A terület általános ismertetése.....	15
5.2	Fekü ismertetése.....	16
5.3	A haszonanyag ismertetése	16
5.4	A fedő ismertetése	17
5.5	Tektonikai viszonyok.....	17
6.	Vízrajz	18
7.	A bányászati tevékenység leírása	19
7.1.	Az eddigi bányászati tevékenység.....	19
7.2.	A termelés személyi és tárgyi feltételei	19
7.3.	A kitermelési technológia	20
7.4.	Rakodás, szállítás.....	21
7.5.	Kapcsolódó létesítmények	22
7.6.	Technológiai vízfelhasználás	22
7.7.	Vízellátás és szennyvízkezelés	22
7.8.	Elektromos hálózat.....	22
7.9.	A termelés jövőbeni ütemezése	24
8.	A környezeti elemek állapotának vizsgálata	25

8.1. Víz	25
8.1.1. A bányák működésének hatása a felszíni és felszín alatti vizekre	25
8.1.2. A környezetvédelmi engedélykérelemhez (engedély száma: 20-7/2009) elkészített tanulmányok hatás-előrejelzéseinek összevetése a bekövetkezett hatásokkal	27
8.2. Zaj	27
8.2.1. Alapállapot	27
8.2.2. A bányászati tevékenység okozta zajterhelés	27
8.2.3. Hatásterület meghatározása	30
8.2.4. A szállítás okozta zajterhelés	31
8.2.5. Zajterhelés hatásai	34
8.2.6. A zajterhelés értékelése	35
8.2.7. A környezetvédelmi engedélykérelemhez (engedély száma: 20-7/2009) elkészített tanulmányok hatás-előrejelzéseinek összevetése a bekövetkezett hatásokkal	35
8.3. Levegő	35
8.3.1. A levegő alapállapota	35
8.3.2. Háttérszennyezés	37
8.3.3. Légszennyező források	38
8.3.4. Emisszió terjedése, levegőminőségre gyakorolt hatása, hatásterület	38
8.3.5. Diffúz hatásterület	44
8.3.6. A szállító járművek által okozott porkibocsátás a földutakon	47
8.3.7. Szállítás okozta légszennyezés	50
8.3.8. A környezeti hatások becslése és értékelése	56
8.3.9. A levegőszennyezés értékelése és a környezetvédelmi engedélykérelemhez (engedély száma: 20-7/2009) elkészített tanulmányok hatás-előrejelzéseinek összevetése a bekövetkezett hatásokkal	57
8.4. Talaj	58
8.5. Hulladékgazdálkodás	58
8.5.1. Veszélyes hulladékok	59
8.5.2. Nem veszélyes hulladékok	60
8.5.3. Kommunális szennyvíz	61
8.5.4. Bányászati hulladékok	61
8.5.5. Hatásterület	61
8.6. Élővilág	61
8.7. Kulturális örökségvédelem	61
8.8. A tevékenység környezeti elemekre gyakorolt hatásának összefoglalása	62

9. Munkavédelem	64
10. Havária esetén szükséges intézkedések	64
11. Rekultiváció	65
12. A bányá működésének társadalomra gyakorolt hatása	66
13. A 12/1996 (VII.4) KTM rendelet 2. számú mellékletének (A teljeskörű környezetvédelmi felülvizsgálat tartalmi elemei) való megfeleltetés	67
14. Az 1995. évi LII. törvény 75. § (1) bekezdésében előírt tartalmi követelményeknek való megfelelés.....	71

Táblázatok

<i>1. táblázat: A bányatelek által érintett ingatlanok .....</i>	<i>13</i>
<i>2. táblázat: Bányatelekkel szomszédos ingatlanok.....</i>	<i>13</i>
<i>3. táblázat: Bányatelek töréspontjainka EOVS koordinátái .....</i>	<i>14</i>
<i>4. táblázat: A bányá ásványvagyoná .....</i>	<i>14</i>
<i>5. táblázat: Kitermelt haszonanyag mennyisége 2013-2017 között .....</i>	<i>19</i>
<i>6. táblázat: A szállítási útvonal 2016-os járműforgalma .....</i>	<i>22</i>
<i>7. táblázat: A bányában üzemelő gépek zajmérési eredményei .....</i>	<i>28</i>
<i>8. táblázat: Hatásterület által érintett ingatlanok.....</i>	<i>31</i>
<i>9. táblázat: A szállítási útvonal 2016-os járműforgalma .....</i>	<i>32</i>
<i>10. táblázat: Szállítási tevékenység okozta zajterhelés .....</i>	<i>33</i>
<i>11. táblázat: Rátka légszennyezettségi zóna besorolása .....</i>	<i>36</i>
<i>12. táblázat: A légszennyező anyagok egészségügyi határértékei .....</i>	<i>36</i>
<i>13. táblázat: Nagyteljesítményű Diesel motorok fajlagos károsanyag kibocsátása.....</i>	<i>40</i>
<i>14. táblázat: Különböző kategóriájú gépjárművek fajlagos szennyezőanyag kibocsátása.....</i>	<i>41</i>
<i>15. táblázat: A bányászati tevékenység okozta levegőszennyezés a termelés helyétől mért távolság függvényében [nappal, derült időben ($u = 2,5 \text{ m/s}$)] .....</i>	<i>42</i>
<i>16. táblázat: Porminta szemcseösszetétele.....</i>	<i>49</i>
<i>17. táblázat: A különböző járműsebességek esetén felvert por maximális mérete és a keletkező poremisszió.....</i>	<i>49</i>
<i>18. táblázat: A szállítójárművel által okozott poremisszió 20 km/h-ás haladási sebességnél .</i>	<i>49</i>
<i>19. táblázat: A szállítási útvonal 2016-os járműforgalma .....</i>	<i>50</i>
<i>20. táblázat: A gépjárművek járműkategóriába sorolása .....</i>	<i>51</i>

21. táblázat: A szállítási útvonal 2016-os járműforgalma	51
22. táblázat: Az I. járműkategória fajlagos emissziós tényezői a (g/km)	52
23. táblázat: A II. járműkategória fajlagos emissziós tényezői (g/km)	52
24. táblázat: A III. járműkategória fajlagos emissziós tényezői (g/km)	52
25. táblázat: Emisszió számítás alapforgalomra (a szállítást nem tartalmazza)	53
26. táblázat: Emisszió számítás alapforgalomra (a szállítást tartalmazza)	53
27. táblázat: Szállítás okozta légszennyezés a 39. sz. út (23+876 – 28+876) szakaszán	54
28. táblázat: A Geopruduct Kft. tulajdonában lévő bányákban keletkező veszélyes hulladékok mennyisége (2013-2017)	59
29. táblázat: A Geopruduct Kft. tulajdonában lévő bányákban keletkező nem veszélyes hulladékok mennyisége (2013-2017)	60
30. táblázat: A tevékenység környezeti elemekre gyakorolt hatása	63

Ábrák

1. ábra: Átnézeti helyszínrajz	12
2. ábra: Szállítás útvonal	23
3. ábra: Termeléssel érintett terület 2019-2028 között	24
5. ábra: NO_2 , NO_x , PM_{10} és SO_2 napi átlagok 2016.01.01.-2016.12.31. között (Hernádszurdok)	37
6. ábra: CO napi átlagok 2016.01.01.-2016.12.31. között (Hernádszurdok)	38
7. ábra: Levegő szennyezés a bánya kitermelő és rakodó berendezéseitől mért távolság függvényében (nappal derült időben [$u = 2,5$ m/s])	42
8. ábra: Levegő szennyezés a bánya kitermelő és rakodó berendezéseitől mért távolság függvényében (nappal derült időben [szélcsendes])	43
9. ábra: Széljárás adatok (Tállya)	44
10. ábra: PM_{10} 1 órás koncentrációja	45
11. ábra: Diffúzió hatásterület	46

Mellékletek

1. számú melléklet: Miskolci Bányakapitányság (263/1998): A „Rátka VI.-bentonit, kaolin, kvarcit” védnevű bányatelek megállapítása
2. számú melléklet: Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (20-7/2009): Gyógyító Ásványok Geoproduct Kft. (Mád) „Rátka VI.-bentonit, kaolin, kvarcit” bánya környezetvédelmi működési engedélye
3. számú melléklet: Miskolci Bányakapitányság (3527-9/2013): Műszaki üzemi terv engedélyezése
4. számú melléklet: Tervezői jogosultság igazolása
5. számú melléklet: Részletes helyszínrajz
6. számú melléklet: ÁNTSZ B.-A.-Z. Megyei Intézete (2-112/2006-K): Zajmérési jegyzőkönyv, ÁNTSZ B.-A.-Z. Megyei Intézete (1997.11.13.): Zajmérési jegyzőkönyv,
7. számú melléklet: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Miskolci Járási Hivatala, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály (BO-08/KT/01268-3/2018): Geoproduct Gyógyító Ásványok Kutatási-, Bányászati-, Ásványelőkészítési-, Fejlesztési és Alkalmazási Kft. (Mád) részére levegőtisztaság-védelmi engedély
8. számú melléklet: Környezetvédelmi hatásterület térkép
9. számú melléklet: Ökológiai felmérés és hatásbecslési dokumentáció
10. számú melléklet: Világörökség szempontú hatáselemzés

1. Bevezetés

A Miskolci Bányakapitányság 263/1998. számon kiadta a „Rátka VI.-bentonit, kaolin, kvarcit” védőnevű bányatelek megállapításáról szóló határozatot (**1. számú melléklet**).

A GYÓGYÍTÓ ÁSVÁNYOK GEOPRODUCT Kft. (3909 Mád, Bartók Béla u. 7-9.) 1997-ben környezetvédelmi engedélyt kért a „Rátka VI.- bentonit, kaolin, kvarcit” védőnevű bányatelken bányászati tevékenység végzéséhez. A környezetvédelmi engedélyt az Észak – magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség 5650-42/1997. számú határozatában 10 éves időtartamra megadta.

2008-ban megtörtént a bánya környezetvédelmi felülvizsgálata, mely alapján az Észak – magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 20-7/2009. számon kelt határozatában (**2. számú melléklet**) környezetvédelmi működési engedélyt adott a bányára vonatkozóan **2020. március 31-ig**.

A bánya 2018. december 31-ig érvényes Műszaki Üzemi Tervvel rendelkezik, melyet a Miskolci Bányakapitányság 3527-9/2013. számú határozatában hagyott jóvá (**3. számú melléklet**).

A környezetvédelmi engedélyt az Észak – magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség 11.221-27/1997. számon, majd ezt követően a bánya akkori termelési kapacitás növekedési igényét figyelembe véve, újabb eljárás keretén belül, 6.526-15/2002. számon adott környezetvédelmi engedélyt. 2007. áprilisában került sor a bánya működésére vonatkozó újabb felülvizsgálatra és az Észak – magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 12.668-15/2007. számú határozatában 10 éves időtartamra, 2017. szeptember 30-ig megadott (**2. számú melléklet**).

A bánya 2016. december 31-ig érvényes Műszaki Üzemi Tervvel rendelkezik, melyet a Miskolci Bányakapitányság MBK/3439-8/2013. számú határozatában hagyott jóvá (**3. számú melléklet**).

A GYÓGYÍTÓ ÁSVÁNYOK GEOPRODUCT Kft. kérelmezni fogja a Műszaki Üzemi Terv 10 évre történő megadását, melynek oka, hogy a megnövekedett piaci igények miatt folytatni szeretné a termelést. Azonban a bánya környezetvédelmi engedélye csak 2020-ban jár le, ezért a tulajdonos most szeretné ezen környezetvédelmi engedélyt meghosszabbítani, annak érdekében, hogy a környezetvédelmi engedély ne legyen akadálya a MÜT meghosszabbításának.

Ezen felülvizsgálati dokumentáció tartalmazza a korábbi tevékenység során az egyes környezeti elemekben az igénybevétel miatt jelentkező környezeti változásokat, ill. a tevékenység folytatásaként fellépő várható környezetterheléseket és azok hatásait.

A korábbi 5.500 tonna/éves (2.427 m³/év) mennyiségre szeretné megkérni az engedélyt a GEOPRODUCT GYÓGYÍTÓ ÁSVÁNYOK Kft..

2. Általános adatok

2.1. A környezetvédelmi felülvizsgálatot végzők adatai

Megnevezése:	Köcski Attila (Környezetvédelmi szakmérnök)
Székhelye:	3528, Miskolc, Lajos Árpád u. 19.
Jogosultságát igazoló okiratszám:	05-1574, 05-51588 (SZKV-1.1, SZKV-1.2, SZKV-1.3, SZKV-1.4)
Megnevezése:	Mercsák József László (Élővilágvédelem, tájvédelmi szakértő)
Jogosultságát igazoló okiratszám:	Sz-066/2012

A tervezői jogosultságok másolatát a **4. számú melléklet** tartalmazza.

2.2. A kérelmező és a bánya adatai

Megnevezése:	GEOPRODUCT GYÓGYÍTÓ ÁSVÁNYOK Kft.
Székhelye:	3909 Mád, Bartók Béla u. 2.
Adószáma:	10750012-2-05
KÜJ szám:	100203909
KSH szám:	10750012-1450-113
TEÁOR szám:	0899 (egyéb m.n.s. bányászat)
Vizsgált bánya neve:	„Rátka VI.-bentonit, kaolin, kvarcit”
Helyrajzi száma:	1. táblázat
Település azonosító száma:	12469
KTJ szám:	100384265
Átnézeti helyszínrajz:	A dokumentáció 1. számú ábráján
Részletes helyszínrajz:	A dokumentáció 5. számú mellékletében

2.3. A tevékenységgel kapcsolatos hatósági ellenőrzések, engedélyek, határozatok, kötelezések ismertetése, bírságok esetében 5 évre visszamenőleg.

Engedélyek:

1. Miskolci Bányakapitányság (263/1998): A „Rátka VI.-bentonit, kaolin, kvarcit” védnevű bányatelek megállapítása *(1. számú melléklet)*
2. Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (20-7/2009): Gyógyító Ásványok Geoproduct Kft. (Mád) „Rátka VI.-bentonit, kaolin, kvarcit” bánya környezetvédelmi működési engedélye *(2. számú melléklet)*
3. számú melléklet: Miskolci Bányakapitányság (3527-9/2013): Műszaki üzemi terv engedélyezése *(3. számú melléklet)*
4. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Miskolci Járási Hivatala, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály (BO-08/KT/01268-3/2018): Geoproduct Gyógyító Ásványok Kutatási-, Bányászati-, Ásványelőkészítési-, Fejlesztési és Alkalmazási Kft. (Mád) részére levegőtisztaság-védelmi engedély *(7. számú melléklet)*

Hatósági ellenőrzések:

Bírság kiszabására és ellenőrzésre nem került sor az elmúlt 5 évben a bánya működésével kapcsolatban.

2.4. A bányászati tevékenységben a felülvizsgálat időszakában bekövetkezett, a környezet védelme szempontjából releváns változások (20-7/2009) számú környezetvédelmi engedély I. pontjával való szerint) bemutatása

Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 20-7/2009 számú határozatának *(2. számú melléklet)* I. pontjában foglaltakkal való összehasonlítás:

- **Helyrajzi számok:** Az eltelt tíz évben a 082/2 hrsz.megszűnt, míg a többi ingatlan helyrajzi számában nincs változás. A bányatelek által jelenleg érintett ingatlanok listáját a dokumentáció 3.2 fejezete tartalmazza.
- Az **ingatlanok tulajdonosainal** (halálozás-öröklés miatt) változás következett be (jelen dokumentáció 3.2 fejezet), de ezek továbbra is kérelmező tulajdonosainak birtokában vannak.
- A bányatelek **területében, alap és fedőlapja:** Nincs változás.

- A bányatelek **EOV koordinátái** nem változtak (jelen dokumentáció 3.3 fejezet)
- **Határ- és védőpillérekben** változás nem következett be.
- A **bánya ásványvagyon**a az elmúlt tíz termelésének köszönhetően változott (jelen dokumentáció 3.3 fejezet)
- A **termelési technológia** nem változott (jelen dokumentáció 7. fejezet)
- A **termelés kapacitásában** (évi 5.500 tonna (2.427 m³/év)) nincs változás

A környezetvédelmi engedély II. pontja tartalmazza a Felügyelőség előírásait a bányászati tevékenységre. Ezen **előírásokban nem szerepel határidős előírás.**

A kérelmező a szükséges bevallásoknak (hulladékgazdálkodási, levegőtisztaság-védelmi) minden évben eleget tesz.

3. A bányaterület általános adatai

3.1. A bányaterület földrajzi elhelyezkedése

A bánya B.A.Z. megyében, a Tokaji-hegység D-i részén, Rátka község külterületén, annak ÉNY-i határa mellett helyezkedik el, a Mád - Tállya közötti 39-es számú műúttól mintegy 635 m-re. A bányát földút (082/2 hrsz-ú) köti össze a műúttal, mely gépkocsival egész évben járható. A bánya a mádi előkészítő üzemtől 2,1 km-re aszfaltozott úton jól megközelíthető.

Az előfordulás a Tokaji-hegység DNy-i hegységterületi részén helyezkedik el. Része a D-i irányban nyitott szerencsi morfológiai félmedencének. A félmedencét Ny-i irányból az Árpádhegy - Somoshegy É-D irányú hegyvonulat, É-i irányból a Kopaszhegy, Dorgó, Patócs magaslatok, D-i irányból a Danszka, Isten-hegy, K-i irányból pedig a Koldu és a Sarkad-hegy magaslatok határolják. A zeolit-előfordulás tehát földrajzilag a szerencsi morfológiai félmedence ÉK-i zárótagja.

Magyarország kistájainak katasztere szerint az előfordulás területének tájbeosztása a következő:

Nagytaj:	Észak-magyarországi középhegység
Középtaj:	Tokaj – Zempléni hegyvidék
Kistaj:	Szerencsi-dombság

A kistaj területe 125 km². A kistaj 110 és 336 m közötti átlagos tszf-i magasságú hegységelőtéri dombság, amelyet a Zempléni-hegység hegyláb felszíneként értelmezhetünk. A felszín három, közel É – D-i csapású dombhát, völgyközi hát sorozatból áll, ezek átlag 250 m magasak. A köztük lévő eróziós völgytalpak a felszín 85 %-át teszik ki. Horizontálisan gyengén felszabdalt, átlagos vízfolyássűrűsége 105 km/km². A relatív relief átlagos értéke 70 m/km², a központi

részen 100 feletti, Ny-on 50 alatti értékek a jellemzőek. Az ÉK-i kitettségű lejtők erősen, a felszín egésze közepesen erózióveszélyes.

1. ábra: Átnézeti helyszínrajz

3.2. A bányaterület közigazgatási és tulajdonjogi helyzete

A bánya B.A.Z. megyében, a Tokaji-hegység d-i részén, Rátka község külterületén, annak ÉNY-i határa mellett helyezkedik el, a Mád - Tállya közötti 39-es számú műúttól mintegy 635 m-re. A bányatelek által magába foglalt földingatlanok helyrajzi számait, a tulajdonosok név és címjegyzékét az **1. táblázat** tartalmazza:

Helyrajzi szám	Művelési ág	Tulajdonos
079/2	Erdő/gyep	Birk Józsefné és tsa. Rátka, 3908 Kossuth u. 186.
082/1	Közút	Községi Önkormányzat Rátka, 3908 Rátka, Széchenyi tér 1.
083	Anyagbánya	Orosz Tibor Szeged Móra u. 26.
084/18	Bánya	Geoproduct Kft., 3909 Mád Bartók B. u. 2.
086	Erdő	Mátyás Szabolcs Mád, 3909 Bartók B. u. 5.
088	Anyagbánya	Orosz Tibor Szeged Móra u. 26.
089	Közút	Községi Önkormányzat Rátka, 3908 Rátka, Széchenyi tér 1.
090/2	Szántó	Müller Pál, 3908 Rátka Iskola tér 17.
090/3	Szőlő	Hauser Roland, 3908 Rátka Kossuth út 47.
090/4	Szőlő	Kramcsák Istvánné 3908 Rátka Kossuth L. u. 44.
090/13	Szőlő	Prunyi Jánosné, 3908 Rátka Vasút utca 8.
090/14	Szőlő	Köpecsi-Bóc Balázs Szentendre, Teátrum u. 12.
090/15	Szőlő	Vallerné Vencel Éva Tokaj Tarcali u. 3.

Helyrajzi szám	Művelési ág	Tulajdonos
090/16	Szőlő	Hauzer János, 3908 Rátka Fenyves utca 17.
090/17	Szőlő	Venczel József, Tállya Jókai utca 12.
090/18	Szőlő	Hauzer Attila, 3908 Rátka Béke utca 50.
090/47	út	Községi Önkormányzat Rátka, 3908 Rátka, Széchenyi tér 1.
090/48	legelő	Boller Józsefné és tsai. Miskolc, Vörös u. 9.
090/49	Szőlő	Misalekné Bozsek Judit és tsa. Tállya, Gesztenye sor 29.
090/50	legelő	Fülöp Imre és tsa. Rátka, 3908 Petőfi u. 13.
091/1	Erdő/saját h. út	Horváth Péter Budapest, Esthajnal u. 52.

1. táblázat: A bányatelek által érintett ingatlanok

A termelés által érintett területek: 084/14

A vizsgált terület településrendezési terv szerinti besorolása:

Működő kő vagy ásványbánya, illetve bejegyzett bányatelek

A bányatelek szomszédságában lévő területek helyrajzi számait és művelési ágát a **2. táblázat** tartalmazza:

Helyrajzi szám	Művelési ág
090/2-4, 090/13-18, 090/49	szőlő
090/48, 090/50	legelő
083, 084/18	anyagbánya
082/1, 089, 090/47	út
091/1, 079/2	erdő

2. táblázat: Bányatelekkel szomszédos ingatlanok

3.3. A megkutatott ásványvagyon megnevezése és területe

A kutatás során feltárt haszonanyag bentonit (4100, 1411), kaolin (4100, 1414) és kvarcit (5800, 1572).

A bányatelek nagysága: 0,267 km², lehatárolását az **5. számú melléklet** mutatja.

Fedőlapja: 267,40 mBf

Alaplapja: 211,00 mBf

A bányatelek töréspontjainak EOVS koordinátái és ezek Balti magassági rendszerben vett adatai a következők:

<i>Töréspont jele</i>	<i>Y (m)</i>	<i>X (m)</i>	<i>Z (mBf)</i>
1.	813 997,00	322 006,00	206,9
2.	814 190,00	322 006,00	242,3
3.	814 483,00	321 832,00	256,5
4.	814 160,00	321 356,00	240,4
5.	813 817,00	321 415,00	224,2

3. táblázat: Bányatelek töréspontjainak EOV koordinátái

A bányatelek ásványvagyona a 2018. január 1-ei ásványvagyon mérleg (m³) szerint a következő:

Ásványi nyersanyag	Kategória	Földtani vagyon	Műrevaló vagyon	Pillérben lekötött	Kitermelhető vagyon
Kvarcit	B	449.514	449.514	0	449.514
	C ₁	107.731	107.731	18.154	89.877
	C ₂	0	0	0	0
	Összesen	557.245	557.245	18.154	539.091
Bentonit	B	78.167	78.167	0	78.167
	C ₁	47.550	47.550	550	47.000
	C ₂	0	0	0	0
	Összesen	125.717	125.717	550	125.167
Kaolin	B	55.918	55.918	0	55.918
	C ₁	41.450	41.450	1.050	40.400
	C ₂	0	0	0	0
	Összesen	97.368	97.368	1.050	96.318
Mindösszesen:		780.330	780.330	19.754	760.576

4. táblázat: A bánya ásványvagyona

Határ- és védőpillérek:

A Miskolci Bányakapitányság 263/1998. számú határozatában:

- A bányatelkek határvonalán kívül eső területek védelmére védősávot és határpillért jelölt ki az alábbiak szerint:
  - ✓ A bányatelek határvonalaira 5,0 méteres védősáv kijelölése mellett 52 °-os határszöggel
- a) Bányatelken belül a művelési szintek talp- és tetővonalai közötti távolság minimálisan 5,0 méter lehet

4. Éghajlat

A kistáj D-i vidékén mérsékelt meleg – mérsékelt száraz, É-on mérsékelt hűvös – mérsékelt száraz éghajlat a jellemző. Az évi napfénytartam kevéssel 1900 óra alatti, a nyári 730-740 óra, a téli 170 óra körüli.

Az évi középhőmérséklet 9,7 – 9,9 °C, a vegetációs időszaké 16,5 – 16,8 °C. Várható, hogy évente 184 napon keresztül a napi középhőmérséklet meghaladja a 10 °C-ot, mégpedig ápr. 13. és okt. 14. között. A fagymentes napok száma 180 körüli, ez az időszak ápr. 20-25. és okt. 15. közé esik. A legmelegebb nyári nap maximum hőmérsékletének sokévi átlaga 33,0 °C, a leghidegebb téli napé pedig –17,5 °C.

Az évi csapadékösszeg 600 mm körül várható, a tenyészidőszakban 370-380 mm eső a megszokott. A legtöbb csapadékot, ami egy nap alatt lehullott, Szerencsen mérték (180 mm). Évente 40 hótakarós nap mellett a maximális hóvastagság sokévi átlaga 15-18 cm.

Az ariditási index 1,18-1,23, de Szerencs térségében ennél kisebb (1,12).

Leggyakrabban ÉK-i és D-i irányú szélre számíthatunk, az átlagos szélsébség 2,0-2,5 m/s.

5. A terület földtani felépítése

5.1. A terület általános ismertetése

Az előfordulás a Tokaji-hegység DNy-i hegységterületi részén helyezkedik el. Résza a D-i irányban nyitott szerencsi morfológiai félmedencének, amelynek ÉK-i határterületét képezi.

A Szerencsi-félmedence és a félmedencét patkó alakban körülölelő magaslatok, amelyek az Alföld felé nyitottá, a hegység felé pedig zárttá teszik a medencét, morfológiai inverziót képeznek. A félmedence belső területi részei kiemelt, míg az őt körülvevő magaslatok bezökkent helyzetben vannak. A kiemelt kéregrész erősen lepusztult, a bezökkent rész pedig a vulkáni utóműködések és a riolit lávaárok védő határa miatt kevésbé erodált helyzetben található.

A koldui terület tehát a félmedencét tekintve lezökkent helyzetben található. A peremfelől ható denudációs fejlődéstörténeti időszakban az azelőtti felszínre jutó hévforrás üledékek a területet megvédték a lepusztulástól.

A medence belső területi részei feltételezhetően több száz méter vastagságban lepusztultak az alföldi erózióbázis gyűjtőterülete irányában. Az ellenálló kőzetek a denudációs hatás után réteglépcsőkkel, preparált hidrotermális gerincekkel, sasbércecs, röglépcsős leszakadásokkal adják a domborzat fő formaelemeit.

A formaelemek éles kontúrjait tompítva, a denudációs morfológiát részben elfedve, változékony vastagság értékekkel pleisztocén nyiroktartó alkotja a jelenlegi felszín nagy részét.

5.2 Fekü ismertetése

A hegység területét tekintve az aljzatra vonatkozó adatok eléggé hiányosak. Az előfordulás területéről ÉK-i irányban a sárospataki Király-hegyen lemélyített Sp.-5 számú fúrás adatai szerint az aljzat középső triász mészkő és dolomit, amelyet 225,0 méter mélységben ért el, de ez valószínűleg sasbérc-szerűen kiemelkedő rög lehet.

A limnokvarcitos, nemesagyagos összlet fekjét a szarmata vulkáni működés anyagszolgáltatásai adják, amelyek nagy mennyiségű riolittufa tömeget produkáltak. A riolittufa tömegek a Szerencsi medence területén, valamint a medencét fedő pleisztocén nyiroktakaró alatt találhatók meg. A nagyvastagságú piroklasztikus anyag az elegyének struktúráját tekintve öt jól elkülöníthető tufaszintbe sorolható be:

V. *horzsaköves riolittufa, tufit*

IV/b. *konglomerátumos vegyestufa*

IV/a. *horzsakőriolitüvegtufa horzsakőlapillis, zárványos üvegtufa, riolitártufák*

II. *riolitos, horzsaköves riolittufa*

I. *konglomerátumos vegyes üvegtufa*

A tufaszórás (explózió) után a szórási centrum közeli helyeken , néhány helyen andezit lávafolyások figyelhetők meg. Az effúziós tevékenység a tállyai andezit külfejtésnél jól tanulmányozható.

Az előfordulás fekjét tehát andezit képezi, amelyet szinte minden kutató fúrás elért.

5.3 A haszonanyag ismertetése

A bányatelken belül háromféle hasznosítható ásványi nyersanyag található. A nyersanyagok általános vertikális sorrendje a következő:

- kvarcit
- bentonit
- kaolin
- bentonit

A rátkai nemesanyag-medencében (az előfordulás genetikailag ehhez a területhez tartozik) három tufaszórás, és azt követően három hévforrásos tevékenység játszódott le. A hévforrásos tevékenységeket kovás szintek jelölik.

A rátkai nemesanyag-medencét a szerencsi-félmedence tufaszintjétől ÉK-DNy irányú traszvető választja el.

A rátkai hévforrás-medence, amelynek É-i területi része képezi a koldui előfordulást, három jól elkülöníthető kovás szintből áll:

- felső kovás szint
- középső kovás szint
- alsó kovás szint

A koldui területen a középső kovás szint, valamint a hozzátartozó nemesanyag telepek fejlődtek ki. A medence közel 7 km²-es nagyságú területén a második kovásodás szinte mindenhol uralkodó.

A nemesanyag telepek a legrészletesebben tanulmányozott területről a Kolduról, és a gazdag nemesanyag telepeiről (bentonit, kaolin), koldui telepes szintnek nevezzük. A koldui telepes szint fekszik az andezit lávaár felszínén húzódó kovás szint képezi, ahol a kovásodást intenzívebb kifejlődésű alsó kovás szint néven tartjuk számon (Kerektölgyes)

A koldui telepes szint felső részéből kifejlődő kovásodás, középső kovás szint ellenálló limnokvarcit kőzeteinél fpgva a medenceterület morfológiai szempontból legszámottevőbb képződménye.

A koldui és a kerektölgyesi területeken a műrevaló telepek az Újhegy és a Hercegköves irányában kiemelkednek.

5.4 A fedő ismertetése

A megkutatott nyersanyagok vertikális sorrendben egymásnak fedőanyagai. A legfelsőbb haszonanyagot, a kvarcitot, reziduális törmelékek, durva törmelékes agyag és szárazföldi agyag fedi. Ezen negyedkori képződmények lepeljellegűek és elfedik az e-kor előtti morfológiát. Vastagságuk 0,0 – 0,6 m között váltakozik.

A bányatelek területén belül a talajt agyagbemosódásos barna erdőtalaj alkotja 0,0 – 0,03 m vastagságban. A jelenlegi bányaudvar körzetében a fedőösszlet 0,0 – 0,1 m között váltakozik.

5.5 Tektonikai viszonyok

A tektonizáltság a terület nagy tektonikai viszonyaihoz kapcsolódik. A területen ÉÉK-DDNy-i harántvető ismerhető fel. A vető által létrehozott elmozdulás élesen elhatárolja Ny-i oldalon a viszonylag egyveretű zeolitos tufatömegeket, míg annak K-i oldalán a bentonit, kaolin és kvarcit-előfordulásokat.

A lelőhely szerkezet viszonyaiban kimutatható húzásos jellegű lezökkenéses tektonikus árkokat és visszamaradt sasbérceket jeleznek. A szerkezeti mozaikok billenési irányai a hegység fő tömegétől kifelé 7 -10°-os dőléssel jellemezhetők.

6. Vízrajz

A Szerencsi morfológiai félmedence vizét a Szerencs-patak gyűjti össze. A Szerencs-patak Abaújszántó alatti 15 km hosszú völgyétől terjed Ny-ra az Abaújszántó – Megyaszó közötti vonalig.

A nagy vizek időszaka a kora tavasz és a nyárelő, máskor igen kevés víz van a medrekben.

A bányatelken belül felszíni vízfolyás nincs. A legközelebb lévő vízfolyás a Vár-patak, amely a bányatelektől Ny-i irányban 226,0 méterre található, amelynek befogadója a szintén Ny-i irányban 465,0 méterre folyó Koldu-patak. A Koldu-patak a Zempléni-hegységben ered, Rátka északkeleti határában, mintegy 300 méteres tengerszint feletti magasságban. A patak forrásától kezdve délnyugati irányban halad, majd Rátka nyugati részénél éri el a Szerencsi-patak

A területen lemélyített kutató fúrások jelentéktelen (20 – 25 l/perc) vízmennyiséget adó rétegvizet harántoltak.

A felszíni csapadékvizet a nyiroktalaj teljes mértékben képes elnyelni, amely a kvarcit repedezett kőzetjáratai mentén leszivárog és a vízzáró bentonit réteg felszínén Ny-felé, az errózióbázis (Vár-patak, Koldu-patak) irányába áramlik, amelyeknek együttes vízhozama 10 – 15 l/perc. Így a bányatelken belül vízmentesítés céljára semminemű övárkot nem hoztak létre.

A kutatófúrások alapján felszín alatti vízzel a bányászat során nem kell számolni.

7. A bányászati tevékenység leírása

7.1. Az eddigi bányászati tevékenység

A kibányászott három nyersanyag klasszikus felhasználási módjai napjainkra nagymértékben megváltozott. A hazai kohászat már nem igényel több tízezer tonnás kvarcit és bentonit nyersanyagot, a kerámiai piacról pedig teljesen kiszorult a tulajdonos az itt bányászott kaolinnal.

- A kitermelt kvarcitot jelenleg az építőiparnál értékesítik burkolópalaként, illetve sziklakertkőként.
- A bentonitot szigetelőanyagként, mélyfúrásoknál fúróiszapként, csekély mértékben még az öntödéknél és legújabban szűrőfilterekben adalékként hasznosítják.
- A kaolin más nem kerámiai célra történő hasznosítására biztató kísérletek vannak folyamatban.

A 2013-2017 között kitermelt mennyiségeket m³-ben és tonnában a következő táblázatban foglaltuk össze:

Év	Kvarcit		Bentonit		Kaolin	
	[m ³]	[tonna]	[m ³]	[tonna]	[m ³]	[tonna]
2013	410	1.066	236	472	36	72
2014	126	327,6	107	214	36	72
2015	91	236,6	134	268	0	0
2016	152	395,2	146	292	0	0
2017	112	291,2	61	121	0	0

5. táblázat: Kitermelt haszonanyag mennyisége 2013-2017 között

7.2. A termelés személyi és tárgyi feltételei

A bányauzemben a Bányatörvény 28.§(2) bekezdésében előírtaknak megfelelően felelős műszaki vezető és helyettes van kijelölve. A munkahelyek közvetlen felügyeletét a bányászati felügyeleti személy gyakorolja.

A személyek, a környezet és a vagyon védelmére vonatkozó kidolgozott üzemi szabályzatok a dolgozók rendelkezésére állnak. Az alkalmazottak létszáma úgy van megválasztva, hogy az üzemelő berendezések kezelése és ellenőrzése biztosított legyen. Egy évben max. 30-40 nap folyik termelés a bányában, melyre csak a nappali időszakban (6⁰⁰ – 18⁰⁰ óra között) kerül sor.

Éjszakai termelésre nem kerül sor.

Az alkalmazott létszám: 3 fő

A bányavállalkozónak gondoskodni kell a bányában foglalkoztatott dolgozók oktatásáról, képzéséről. A dolgozókat el kell látni egyéni védőfelszereléssel, munkaruhával.

A dolgozók tisztálkodására nem a bányaterületen kerül sor.

A felelős műszaki vezető rendszeres ellenőrzése kiterjed a jogszabályokban és egyéb ágazati előírásokban előírt szabályok ellenőrzésére. A napi ellenőrzést a bányászati felügyelet végzi.

Az ásványvagyon kitermeléséhez a bányavállalkozó a következő gépekkel rendelkezik:

- CATERPILLAR 206 BFT típusú forgó-rakodógép (teljesítménye: **101 KW**, a berendezés gépkönyve alapján)
- 1 db Krupp típusú hidraulikus bontókalapács (102 kW), mely a forgó-rakodó gépre van szerelve
- 2 db KAMAZ típusú gépjármű (141 kW) a haszonanyag elszállítására

Az egyes berendezések termelési és szállítási kapacitása:

- **CATERPILLAR 206 BFT típusú forgó-rakodógép:** A gép kanáltérfogata 1 m^3 (1,5 tonna). A korábbi termelési tapasztalatok alapján egy óra alatt 60 m^3 (90 tonna) haszonanyag megmozgatására képes. A kérelmezett kitermelési mennyiség 5.500 tonna, mely 40 napos kitermelést figyelembe véve **17 tonna/óra termelést jelent**, tehát a forgó rakodógép kapacitása elegendő a tervezett kitermeléshez.
- **Krupp típusú hidraulikus bontókalapács:** A bontókalapács kapacitása nagymértékben függ a kezelőtől. A korábbi termelési tapasztalatok alapján **egy óra alatt mintegy 75 tonna haszonanyag darabolására alkalmas**. Látható, hogy a bontókalapács kapacitása elegendő a tervezett kitermeléshez.
- **KAMAZ tehergépkocsik:** A Kamaz teherautók kapacitása 20 tonna/jármű. **A 2 db teherautó összesen 640 tonna haszonanyagot tud elszállítani naponta**, a rátkai üzem közelsége miatt.

Az egyes berendezések kapacitása elegendő a tervezett termelési kapacitás kielégítéséhez.

7.3. A kitermelési technológia

Az ásványi nyersanyag kitermelést szintosztásos szelektív külfejtésűes bányászattal valósítják meg a nyersanyagtípusoknak megfelelően. 4 db, maximum 4 – 6 méteres falmagasságú termelőszint kialakítására kerül sor. A bánya bányafalait gépi jövesztéssel művelik úgy, hogy a bányafalak magassága még a szintösszefejtés során sem haladhatja meg a 10 métert. Az 1., 2., valamint a 0. és mélysínek kialakítása után 4 méter magas bányafalakat

alakítanak ki úgy, hogy a hozzátartozó bányaudvarok szélességét legalább 6 méterben határozzák meg.

A bányafalak felső peremét, illetve a bányaudvarok külső peremét a leesés és lecsúszás ellen védelmet nyújtó 2 méter szélességű biztonsági övezetet jelöltek ki 1 méter magas védőtöltés kialakításával.

A munkaszintek bányafalainak rézsűszögei

- *Munkarézsű:* A gépi jövesztés időtartama alatt a 90°-ot nem haladhatja meg. Vigyáznak arra, hogy alávájás ne történjen. A gépi jövesztés befejeztével a termelőfalat 70° rézsűszögre állítják be.
- *Maradórézsű:* Minden esetben 70°.

Műtárgyak védelme

A bányászati célra kijelölt területen megvédendő műtárgy nincs. A bánya ÉK-i oldalán található 088 hrsz-ú területen M-288/1974 „Tárolási engedély” számmal robbanóanyag raktár üzemelt, a 999/1991. számú „Szüneteltetési engedély” kiadásáig. A romos épületet robbanóanyag raktárként nem áll céljában a bányavállalkozónak használni, ezért külön kérelemben a „Tárolási engedély” teljes visszavonását, a raktár megszüntetését kéri majd. Az épületben jelenleg sem folyik semmilyen raktározási tevékenység.

7.4. Rakodás, szállítás

A megfelelő méretű köveket a CATERPILLAR 206 BFT típusú forgó-rakodó bányagép KAMAZ típusú teherautóra rakja, mely a haszonanyagot a Holt – völgyi előkészítő üzembe szállítja. A szállítási útvonal térképét a **2. számú ábra** szemlélteti.

A szállítási útvonal lakott területet nem érint. A bányából kivezető üzemi út (082/1 hrsz-ú) becsatlakozik a 39. számú főútba, melyen keresztül a haszonanyagot a Mádon található előkészítő üzembe.

2018-tól a bányavállalkozó 5.500 t/éves (2.427 m³/év) termeléssel tervez továbbra is a vizsgált bánya esetében, a következő megosztásban:

- kvarcit 2.800 tonna/év (1.077 m³/év)
- bentonit 2.500 tonna/év (1.250 m³/év)
- kvarcit 200 tonna/év (100 m³/év)

Egy évben mintegy 30-40 nap folyik termelés a bányában, melyre csak a nappali időszakban (8⁰⁰ – 16⁰⁰ óra között) kerül sor. Így óránként maximum 2 gépkocsifordulóval számolhatunk.

Ez az érték maximális termelési kapacitás mellett érvényes, az utóbbi évek tapasztalata viszont azt mutatja, hogy ennél kisebb értékekkel számolhatunk.

Időbeli korlátai a termelésnek nincsenek. A termeléssel érintett területek a bányavállalkozó tulajdonában vannak, így nem kell azokat megvásárolni.

Az említett útszakasz jelenlegi forgalmát a **6. táblázat** tartalmazza, a 2016-os forgalomszámlálási adatok alapján.

<i>Vizsgált útszakasz</i>	<i>I. járműkategória (jármű/óra)</i>	<i>II. járműkategória (jármű/óra)</i>	<i>III. járműkategória (jármű/óra)</i>
39. sz. út (23+876 – 28+876)	161	9	22

6. táblázat: A szállítási útvonal 2016-os járműforgalma

7.5. Kapcsolódó létesítmények

Mivel termelésre maximum 30-40 nap kerül sor, ezért semmilyen létesítmény kialakításra nem került és nem is fog sor kerülni.

7.6. Technológiai vízfelhasználás

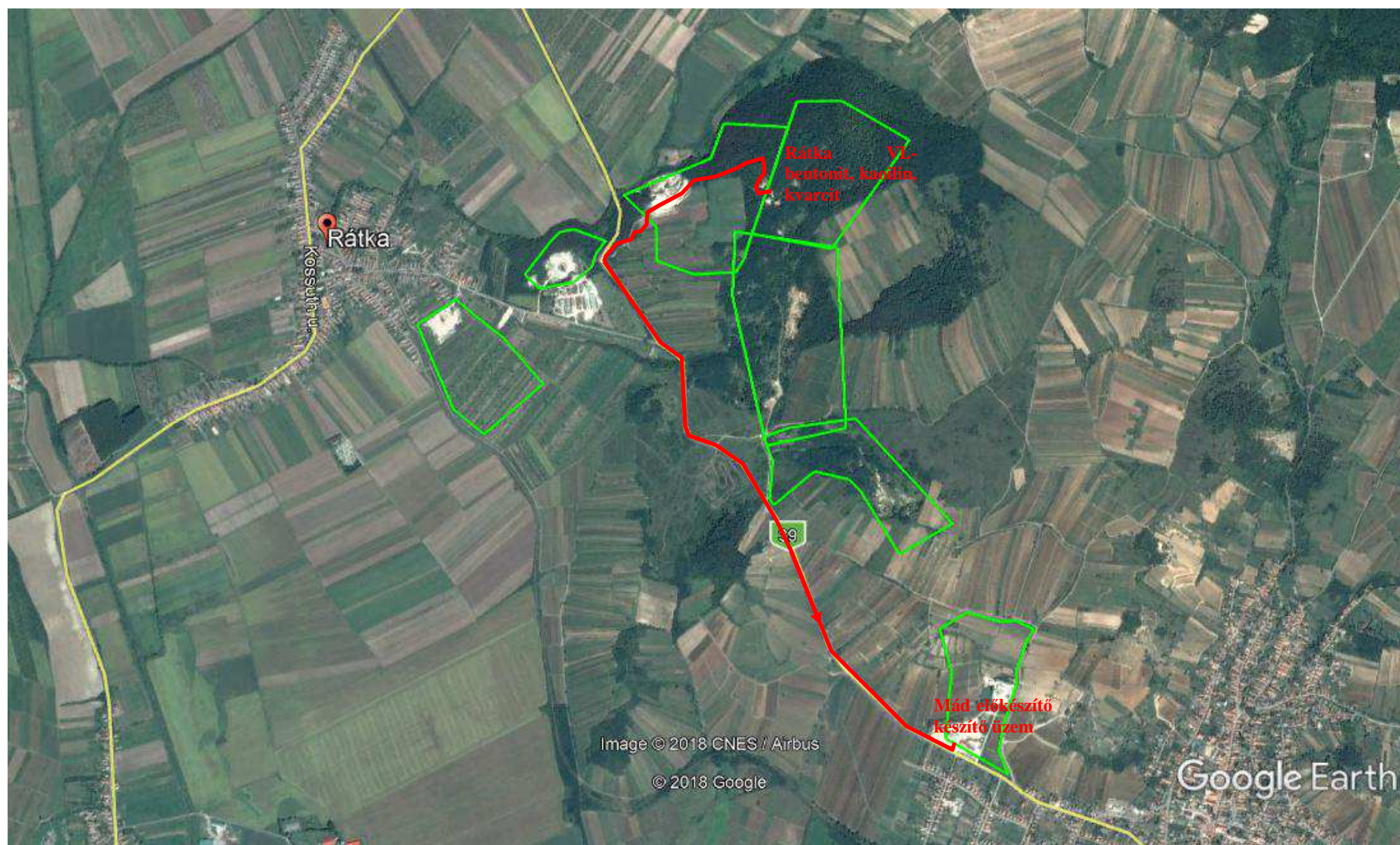
Az alkalmazott bányászati technológia nem igényel vízfelhasználást.

7.7. Vízellátás és szennyvízkezelés

A személyzet ivóvíz igényét ballonos szódavízzel és palackos ivóvízzel elégítik ki. Szociális vízre nincs szükség, mivel a dolgozók tisztálkodása nem a bánya területén történik.

7.8. Elektromos hálózat

A bányában a termeléshez nincs szükség elektromos áramra.

2. ábra: Szállítás útvonal

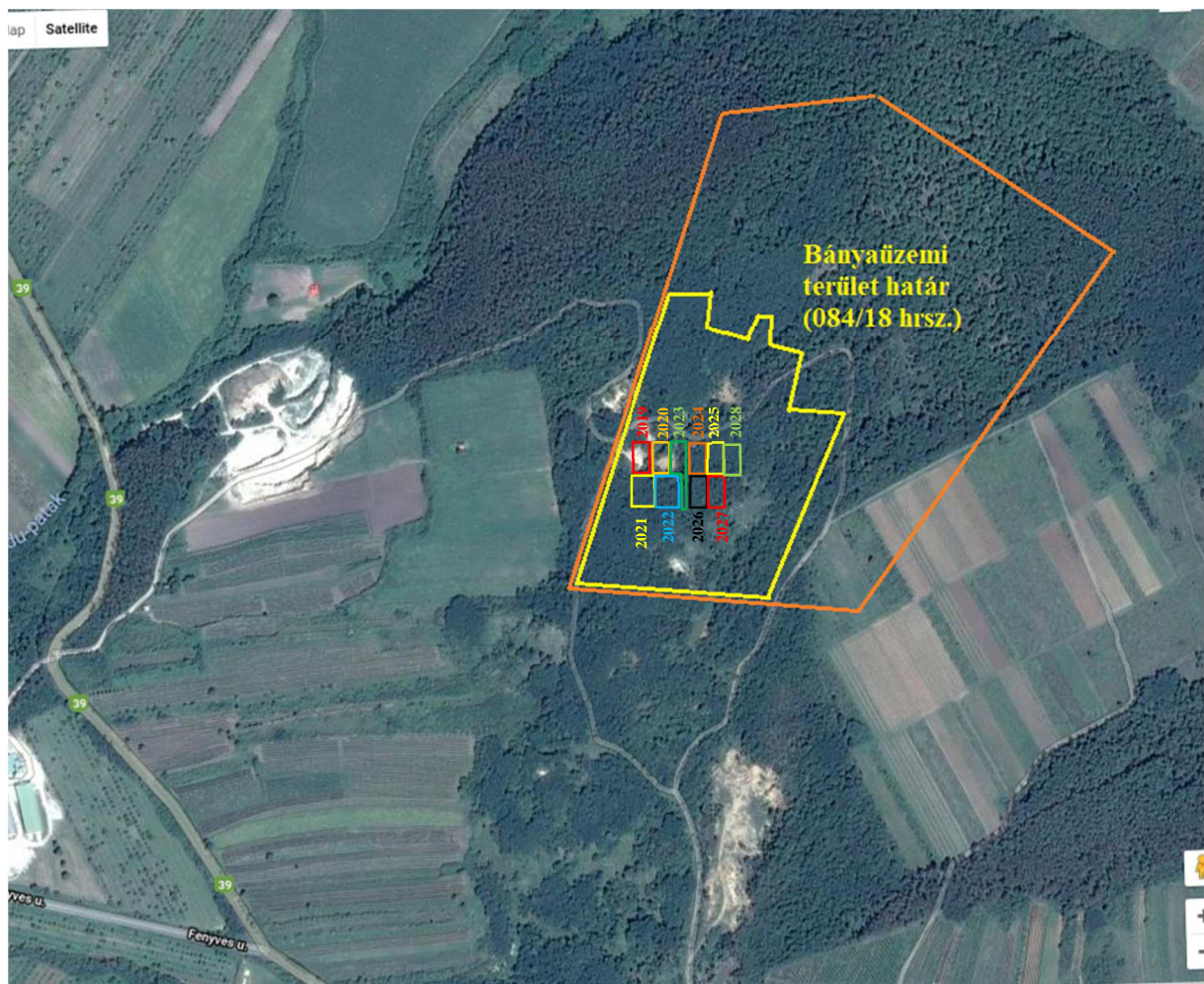

7.9. A termelés jövőbeni ütemezése

Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 20-7/2009. számú határozatában (2. számú melléklet) 5.500 tonna (2.427 m^3) volt az engedélyezett kapacitás. 2018-tól a bányavállalkozó 5.500 t/éves termeléssel tervez továbbra is a vizsgált bánya esetében, a következő megosztásban:

- kvarcit 2.800 tonna/év ($1.077 \text{ m}^3/\text{év}$)
- bentonit 2.500 tonna/év ($1.250 \text{ m}^3/\text{év}$)
- kvarcit 200 tonna/év ($100 \text{ m}^3/\text{év}$).

A bányászati tevékenység a következő 10 évben a Rátka 084/18 a hrsz-ú területet érinti a jövőben is. A bányászattal érintett területet és a kitermelés ütemezését a 3. számú ábra szemlélteti.

3. ábra: Termeléssel érintett terület 2019-2028 között

A bánya összes kitermelhető ásványvagya: $760.576 \text{ m}^3 = 1.844.606 \text{ tonna}$

A bánya várható élettartama:

$$1.844.606 \text{ tonna} / 5.500 \text{ tonna/év} = 335 \text{ év}$$

8. A környezeti elemek állapotának vizsgálata

8.1. Víz

8.1.1. A bánya működésének hatása a felszíni és felszín alatti vizekre

Az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 20-7/2009. számú határozatában a következő előírásokat tette:

- 1. A bányászati tevékenységet csak megfelelő műszaki állapotú, a környezetvédelmi előírásokat kielégítő gépekkel lehet végezni. Az üzemelő fejtő- és rakodógépek, gépjárművek olajcsöpögését rendszeres ellenőrzéssel, karbantartással minimális mértékűre kell szorítani.*
- 2. A bánya területén csak a gépek kis javítása végezhető. A nagyjavítások csak erre a célra speciálisan kialakított, művelési területtől elhatárolt műhelyekben, vagy a bányatelen kívül szakműhelyekben végezhetők. A nem mozgatható gépek, berendezések javításánál olajfogó tálcák rendszeresített alkalmazásával az esetleges olajcsöpögések felfogásáról gondoskoni kell.*
- 3. A gépek mosatása, üzemanyag feltöltése művelési területen belül tilos.*

1. A bányászati tevékenységet csak megfelelő műszaki állapotú, a környezetvédelmi előírásokat kielégítő gépekkel végzik. Az üzemelő fejtő- és rakodógépeket, illetve gépjárműveket rendszeresen karbantartják.
2. A bányászati tevékenységhez kapcsolódó gépek karbantartása nem a bányaterületen, hanem a Geoproduct Kft. rátkai telephelyén történik. Így gépek karbantartásából származó veszélyes hulladék a bányaterületet nem szennyezheti.
3. A bányászati tevékenységhez kapcsolódó gépek mosatása, karbantartása nem a bányaterületen, hanem a Geoproduct Kft. rátkai telephelyén történik. Gépjárművek és kotrógépek üzemanyaggal, valamint hidraulika olajjal való feltöltése szintén a rátkai telephelyen történik.

A bányatelken belül felszíni vízfolyás nincs. A legközelebb lévő vízfolyás a Vár-patak, amely a bányatelektől Ny-i irányban 226,0 méterre található, amelynek befogadója a szintén Ny-i irányban 465,0 méterre folyó Koldu-patak.

A felszíni csapadékvíz a nyiroktalaj teljes mértékben képes elnyelni, amely a kvarcit repedezett kőzetjáratai mentén leszivárog és a vízzáró bentonit réteg felszínén Ny-felé, az errózióbázis (Vár-patak, Koldu-patak) irányába áramlik, amelyeknek együttes vízhozama 10 – 15 l/perc. Így a bányatelken belül vízmentesítés céljára semminemű övárkot nem hoztak létre.

A felszín alatti vízzel a bányászat során nem kell számolni.

A bányászati tevékenység sem felszíni, sem a felszín alatti vizeket nem érinti.

A bányászati tevékenység során a felszíni-, valamint a felszín alatti víz lehetséges szennyező forrásai a következők:

- A területen állandó szennyező forrást jelentő objektum (pl: szennyvíztároló, üzemanyag tároló, stb.) nincs.
- A mobil WC tartályának sérülése, nem megfelelő ürítése.
- A talaj illetve a felszín alatti víz elszennyeződése csak havária esetén lehetséges, amikor kőolajszármazék kerül a talajra és ez a szennyeződés leszivárog a felszín alatti vízig.
- A talajra csak véletlenszerű géphiba során kerülhet kőolaj származék. Ez a jellegű hiba csőszakadásból, szivattyúhibából vagy a hidraulikus munkahenger meghibásodásából adódhat. A felsorolt műszaki hibák esetén hidraulika olaj szennyezheti a talajt.

A tevékenység során a következőket kell betartani a felszín alatti vizek védelme érdekében:

- Az alkalmazott munkagépek és szállító járművek csak megfelelő műszaki állapotú, rendszeresen karbantartott, a környezetvédelmi előírásoknak megfelelőek lehetnek.
- A felszín alatti vizekre egyedüli veszélyforrás a gépekből - havária esetén - elfolyó, elcsöpögő olaj lehet. A tevékenység során veszélyes hulladék csak véletlenszerűen géphibából adódhat. Ez a jellegű hiba csőszakadásból, szivattyúhibából vagy a hidraulikus munkahenger meghibásodásából adódhat. A felsorolt műszaki hibák esetén hidraulika olaj szennyezheti a talajt. Rendkívüli olajelfolyás esetén a felelős műszaki vezető köteles azonnal intézkedni a szennyezés fűrészporról, homokkal vagy duzzasztott perlitporral történő felitításáról és a szennyezett hulladék telephelyre történő szállításáról.
- Ha a rendkívüli események valamelyike mégis bekövetkezik a felszín alatti víz szennyezésének kockázata az észlelt szennyezés haladéktalan lokalizálásával minimálisra csökkenthető.

Összességében megállapítható, hogy az eddigi bányászati tevékenység nem gyakorolt káros hatást a felszíni- és felszín alatti vizekre. Az előírások betartásával várhatóan a jövőben sem lesz a bányászati tevékenység a felszíni- és felszín alatti vizekre káros hatással.

8.1.2. A környezetvédelmi engedélykérelemhez (engedély száma: 20-7/2009) elkészített tanulmányok hatás-előrejelzéseinek összevetése a bekövetkezett hatásokkal.

A korábbi tanulmány szerint a bánya nem jelent veszélyt sem a felszíni sem pedig a felszín alatti vizekre, melynek oka, hogy felszíni vízfolyás a bányatelken belül és annak közvetlen közelében nincs, illetve a felszín alatti vizek is mélyen találhatók. A felszín alatti vizekre egyedül az olaj csöpögések jelenthetnek veszélyt, de a korábbi tanulmányban is ismertetett intézkedések betartásával ezek is megakadályozhatók. **Az elmúlt 19 évben semmilyen jellegű szennyezésre nem került sor.**

8.2. Zaj

8.2.1. Alapállapot

A bánya B.A.Z. megyében, a Tokaji-hegység d-i részén, Rátka község külterületén, annak ÉNY-i határa mellett helyezkedik el, a Mád - Tállya közötti 3713-as számú műúttól mintegy 635 m-re. A bányát földút (082/2 hrsz-ú) köti össze a műúttal, mely gépkocsival egész évben járható. A bánya a mádi előkészítő üzemtől 2,1 km-re aszfaltozott úton jól megközelíthető.

A bányatelekhez legközelebb eső lakott terület távolsága:

- Rátka: 1250 m

A környező területeken kevés szántóföldi mezőgazdasági termelés árpa, búza, lucerna és kevés kukorica, valamint nagyrészt szőlő és gyümölcstermesztés jellemző. A bánya környezetében jelentős zajterheléssel járó tevékenységet nem folytatnak.

8.2.2. A bányászati tevékenység okozta zajterhelés

A bánya művelése során az alkalmazott gépi berendezések, szállító eszközök működése eredményeként zajkibocsátással kell számolnunk. A zajkibocsátás meghatározásához a következő kiindulási feltételekkel számolunk:

- ◆ A vizsgált bánya zajvédelmi szempontok szerint „üzem”, így a keletkező zaj „üzemi létesítményekből származó zajként” jellemezhető.

- ◆ A munkavégzés során csak nappal (06⁰⁰ – 18⁰⁰ óra) időszakban történő tevékenységgel számolhatunk.
- ◆ A zajtól védendő községrész lakott terület, falusias jellegű beépítettséggel.
- ◆ A termelésre egy évben max. 40 nap kerül sor.

A 27/2008 (XII.3) KvVM-EüM együttes rendelet 1. számú melléklet 2. sorszáma (*Lakóterület (kertvárosias, kisvárosias, falusias, telepszerű beépítés)*) szerint a zajterhelési határérték **50 dB nappalra** a védendő lakóépületek irányába. Azon irányokba, ahol nincs védendő épület ott a 4. sorszám szerinti (Gazdasági terület) **60 dB-es** határértéket alkalmazzuk nappalra, **50 dB-t** éjszakára. A zajterhelési határértékek megállapításánál a településrendezési terv szerinti besorolást vettük figyelembe.

A haszonanyag kitermelése során a következő műveletek eredményeként keletkezik zaj:

- *Aprítás:* egy CATERPILLAR 206 BFT típusú forgó rakodó munkagépre szerelt **Krupp típusú hangcsillapított hidraulikus bontókalapács** kisebb darabokra töri a köveket
- *Rakodás:* egy **CATERPILLAR 206 BFT típusú forgó-rakodó bányagép** a darabokra tört köveket KAMAZ típusú teherautóra rakja.
- *Szállítás:* **KAMAZ teherautóval** történik a nyersanyag elszállítása.

A képződő zaj meghatározásának egyik módja, hogy mérési eredmények alapján végzett számításokkal adjuk meg a termelés okozta zajterhelést. A Geoproduct. Kft. több, a „Rátka VII.- Zeolit” bányához hasonló méretű és termelési kapacitású bányával rendelkezik. Az ÁNTSZ B.-A.-Z. Megyei Intézetének Zajcsoportja végzett méréseket a Geoproduct Kft. más bányauzemében: a forgó-rakodó gép esetében 2006.08.10-én, míg a bontókalapács és a tehergépjárművek esetében 1997. november 7-én. A mérési eredményeket azért alkalmazzuk a zajterhelés meghatározásához, mert a mádi (Bomboly-i kaolinbánya) terület azonos körülményeket mutat a felülvizsgálat tárgyát képező bányával (gépek típusa, száma, üzemelési ideje; domborzati viszonyok). A vizsgálati jegyzőkönyvet a **6. számú melléklet** tartalmazza.

A mérési eredmények:

Berendezés megnevezése	Művelet	Távolság [m]	Mértékadó A-hangnyomásszint [dB]
CATERPILLAR 206 BFT Forgó-rakodó	Emelt fordulaton való rakodás	10	75
Krupp bontókalapács	Aprítás	100	55
KAMAZ	Szállítás	80	46

7. táblázat: A bányában üzemelő gépek zajmérési eredményei

A fenti mérési eredményeket átszámoljuk, hogy összevonhatók legyenek.

A forgó-rakodó gép zajterhelését vesszük alapul (10 m), és erre a pontra számítjuk ki a bontókalapács és a szállító gépjármű okozta terhelést:

A **Krupp bontókalapács** esetében:

$$55 \text{ dB} - 20 \cdot \lg \frac{10 \text{ m}}{100 \text{ m}} = 75 \text{ dB}$$

A **KAMAZ tehergépkocsi** zajterhelése emelt fordulaton:

$$46 \text{ dB} - 20 \cdot \lg \frac{10 \text{ m}}{80 \text{ m}} = 64 \text{ dB}$$

A legkedvezőtlenebb esetet figyelembe véve – amikor egyszerre működik mindhárom berendezés - a súlypontban összegzett zajteljesítmény az alábbi összefüggés szerint számítható:

$$L_{WA} = 10 \cdot \lg \sum_{i=1}^3 10^{0,1 \cdot L_{Wi}}$$

$$L_{WA} = 10 \cdot \lg (10^{0,1 \cdot 75} + 10^{0,1 \cdot 75} + 10^{0,1 \cdot 64}) = 78,1 \text{ dB}$$

A hangterjedési számításokat az MSZ 15036:2002 – Hangterjedés a szabadban c. – szabvány alapján végezzük el.

A fejtési (jövesztés, rakodás, szállítás) műveletek során a környezetben valószínűsíthető zaj mértéke:

$$L_{AM} = L_{WA} - 20 \cdot \lg r + 10 \cdot \lg D - 11 + K_r - K_n - K_m - K_L$$

összefüggés alapján határozható meg,

ahol

L_{AM} : a berendezések által "r" távolságban keltett zaj mértéke dB-ben

L_{WA} : a zajteljesítmény szintje dB-ben

D : 2, mert a gépek féltérbe sugároznak

K_L : a levegő elnyelő hatását kifejező korrekció

K_m : a talaj és meteorológiai viszonyok csillapító hatását kifejező korrekció

K_n : növényzet csillapító hatása

K_r : hangvisszaverődési korrekció (3 dB)

r: az első védendő épület távolsága

A terhelési ponton fellépő hangnyomásszint kialakulását befolyásoló korrekciók számítása:

- 11: A hangterjedés számítás során, a 10 m-re vonatkozó zajemissziós érték használatakor a -11 dB-es érték már nem szerepel az egyenletben
- A K_L (levegő elnyelő hatását kifejező korrekció) az MSZ 15036:2002 sz. szabvány 3. táblázata alapján, a táblázatban lévő 500 Hz frekvenciához tartozó hőmérséklet (10°C) és relatív légnedvesség (70 hr %) értékek függvényében 1,93 dB/km. A tényleges értéke a távolság arányában adódik.
- K_n (a növényzet csillapító hatása) az MSZ 15036:2002 sz. szabvány 6.4.1 pontja alapján:

$$K_n = a_n s_n$$

ahol:

a_n : 0,05 dB/m

s_n : növényzóna vastagsága (jelen esetben nem számolunk vele)

- K_m (a talaj és a meteorológiai viszonyok csillapító hatását kifejező korrekció) számítása a következő összefüggés alapján történt:

$$K_m = \left[4,8 - \frac{2h_m}{S_t} \left(17 + \frac{300}{S_t} \right) \right] > 0$$

ahol: S_t : a vizsgálati pont és a zajforrások távolsága (esetünkben: 1250 m)

h_m : a terjedési út közepes föld feletti magassága (esetünkben: 1,5 m)

Az első védendő lakóépületnél (1250 méterre a termelési helytől):

$$L_{AM} = 78,1 \text{ dB} - 20 \cdot \lg(1250/10) + 3 \text{ dB} + 2 \text{ dB} - 4,7 \text{ dB} - 2,41 \text{ dB} = \mathbf{34,06 \text{ dB}}$$

A műveleteket csak nappali időszakban végzik, így a 27/2008. (XII.3.) KöM-EüM rendelet 2.sz. mellékletének 2. sorszámú pontja előírt nappali határérték (50 dB) teljesül.

A termelés az idő előrehaladtával távolodik a védendő épületektől, így a számítottnál kedvezőbb eredményeket kapunk.

A bánya korábbi működésével kapcsolatban lakossági panasz nem érkezett.

8.2.3. Hatásterület meghatározása

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 6 §-a rendelkezik a hatásterület meghatározásáról:

- a) 10 dB-lel kisebb, mint a zajterhelési határérték, ha a háttérterhelés is legalább 10 dB-lel alacsonyabb, mint a határérték,
- b) egyenlő a háttérterheléssel, ha a háttérterhelés kisebb a zajterhelési határértéknél, de ez az eltérés nem nagyobb, mint 10 dB,
- c) egyenlő a zajterhelési határértékkel, ha a háttérterhelés nagyobb, mint a határérték,
- d) zajtól nem védendő környezetben - gazdasági területek kivételével - egyenlő a zajforrásra vonatkozó, üdülőtérületre megállapított zajterhelési határértékkel,
- e) gazdasági területek zajtól nem védendő részén nappal (6:00-22:00) 55 dB, éjjel (6:00-22:00) 45 dB.

A hatásterület meghatározásánál az e) pontot vettük figyelembe, mivel a bánya környezetében mezőgazdasági művelés alatt álló területek vannak, így a hatásterület nagysága 55 dB lesz.

55 dB-es hatásterület a következő módon számolható:

$$L_{AM} = 78,1 \text{ dB} - 20 \cdot \lg(r/10) + 3 \text{ dB} - 4,7 \text{ dB} = 55 \text{ dB}$$

$$r = 117,5 \text{ m}$$

A hatásterületi térképet a **8. számú melléklet** szemlélteti, melyből látszik, hogy **védendő épület a hatásterületen nem található. A hatásterületet az üzemi terület határától ábrázoltuk.**

A hatásterületen található ingatlanok és besorolásuk:

Helyrajzi szám (Rátka)	Művelési ág
083, 088, 048/18	anyagbánya
082/1, 089	közút
079/2, 086, 091/1	erdő
090/3, 090/13-15, 090/49,	szőlő
085/1, 090/2, 3437, 3398, 3403, 3404, 3405, 3406, 3409/1-2, 3410, 3411, 3437	szántó
085/2-4, 090/48	legelő

8. táblázat: Hatásterület által érintett ingatlanok

8.2.4. A szállítás okozta zajterhelés

A megfelelő méretű köveket a CATERPILLAR 206 BFT típusú forgó-rakodó bányagép KAMAZ típusú teherautóra rakja, mely a haszonanyagot a Holt – völgyi előkészítő üzembe szállítja.

A szállítási útvonal lakott területet nem érint. A bányából kivezető üzemi út (082/1 hrsz-ú) becsatlakozik a 39. számú főútba, melyen keresztül a haszonanyagot a Mádon található előkészítő üzembe.

2018-tól a bányavállalkozó 5.500 t/éves (2.427 m³/év) termeléssel tervez továbbra is a vizsgált bánya esetében.

Egy évben mintegy 30-40 nap folyik termelés a bányában, melyre csak a nappali időszakban (8⁰⁰ – 16⁰⁰ óra között) kerül sor. Így óránként maximum 2 gépkocsifordulóval számolhatunk. Ez az érték maximális termelési kapacitás mellett érvényes, az utóbbi évek tapasztalata viszont azt mutatja, hogy ennél kisebb értékekkel számolhatunk.

A járműtípusok közül a személygépkocsi, a kisteher-gépkocsi esetében az I., az egyes busz, a közepesen nehéz teherkocsi és a motorkerékpár a II., a csuklós autóbusz, a nehéz, nyerges és pótkocsis tehergépkocsi, a speciális nehéz jármű a III. akusztikai kategóriába tartoznak az Út 2-1.302 Műszaki előírás szerint.

Az egyes akusztikai járműkategóriákhoz tartozó évi átlagos nappali óraforgalom (Q_{in}):

$$Q_{in} = (A_{in} * \bar{ANF}_i) / 16$$

Ahol:

A_{in} - az Út 2-1.302 Előírás által meghatározott tényezők, mely az I. és II. kategória esetén 0,91, a III. kategória esetén 0,90.

$\bar{ANF}_i$ - az i.-edik járműkategória átlagos napi forgalma

Az említett útszakasz jelenlegi forgalmát a **9. táblázat** tartalmazza, a 2016-os forgalomszámlálási adatok alapján.

Vizsgált útszakasz	I. járműkategória (jármű/óra)	II. járműkategória (jármű/óra)	III. járműkategória (jármű/óra)
39. sz. út (23+876 – 28+876)	161	9	22

9. táblázat: A szállítási útvonal 2016-os járműforgalma

A szállítási zajterhelés meghatározására az ÚT 2-1.302 Útügyi Műszaki Előírás 3.2 fejezetét alkalmaztuk. Az egyes út- és időszakaszhoz tartozó referencia egyenértékű A-hangnyomásszintet az alábbi képlettel határozhatjuk meg:

$$L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j} = 10 \cdot \log \left[\sum_{i=1}^3 10^{0,1 \cdot L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j,i}} + \sum_v^n 10^{0,1 \cdot L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j,v}} \right]$$

ahol a g-edik órán belül az s-edik számítási útszakaszhoz tartozó j-edik út- és t-edik időszakaszon belül $L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j,i}$ az i-edik akusztikai járműkategória forgalmától származó kiindulási egyenértékű A-hangnyomásszint.

$L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j,v}$ az egyes villamostípusoknak a forgalmától származó kiindulási egyenértékű A-hangnyomásszint, mellyel most nem számolunk.

$L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j,i}$ kiszámítása:

$$L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j,i} = (K_t + K_D)_{g,s,t,j,i}$$

ahol:

$(K_t)_{g,s,t,j,i}$ – értékét z adott akusztikai járműkategóriához tartozó a szabvány **A jelű fődiagramjából** kell venni.

A számítás során egyenletesen áramló forgalommal számoltunk, mely során $p = c = 0$ útlejtést vettünk figyelembe.

Ennek megfelelően az egyes járműkategóriák esetén a $(K_t)_{g,s,t,j,i}$ értékei a következők:

- I. járműkategória: 74,5 dB
- II. járműkategória: 77,7 dB
- III. járműkategória: 81,8 dB

K_D értékét pedig a leolvasás bizonytalansága miatt a következő képlettel számoltuk ki:

$$K_D = 10 \cdot \lg \left(Q/v \right) - 16,3 \quad \left(v \frac{km}{h}, Q \frac{jármű}{h} \right)$$

A számítások során óránként egy gépkocsi forduló plusszal számolunk a II. járműkategóriában, az így kapott eredményeket a **10. táblázat** tartalmazza.

Vizsgált útszakasz	A szállítás nélküli forgalom okozta zajterhelés L_{Aeq} (7,5 számított) (dB)	A szállítással megnövelt forgalom okozta zajterhelés L_{Aeq} (7,5 számított) (dB)
39. sz. út (23+876 – 28+876)	65,53	65,86

10. táblázat: Szállítási tevékenység okozta zajterhelés

A vizsgált útszakasz esetében még a növekedés mértéke is mindössze csak 0,35 dB. Összességében **elmondhatjuk, hogy a szállítás nem okoz jelentős zajterhelés növekedést az érintett szakaszokon.**

A 284/2007. (X.29.) Korm. Rendelet 7.§ (1) bekezdése értelmében a szállítási tevékenység hatásterülete az a szállítási útvonallal szomszédos zajtól védendő terület, amelyen a szállítási, fuvarozási tevékenység legalább 3 dB mértékű járulékos zajterhelési változást okoz.

Az ismertett adatok alapján a **szállításból eredően** a zajterhelés változás kismértékű, nem éri el a fenti értéket, ezért a **rendelet szerinti zajterhelési hatásterület nem jelölhető ki**, ezért ennek térképes ábrázolására sem kerül sor.

8.2.5. Zajterhelés hatásai

A bekövetkező környezeti állapot változások jellemzése az érintett környezeti elemek és rendszerek szerint

A bányaművelés, szállítás a tapasztalatok és a számítások szerint sem okozhat környezetében kifogásolható mértékű zajterhelést.

A bányabeli földmunkagépek együttes üzemelésének környezetterhelő hatását a környező településeken nem lehet kimutatni.

A zajterhelés mérséklését szolgáló intézkedések betartása esetén a zajterhelési szint nem növekszik számottevően, a bánya működése nem kifogásolható. A terhelésnövekedés lakott települést nem érint.

Összegezve elmondhatjuk, hogy a bánya hatásai a visszafordíthatatlan károkat nem okoznak, a környező településeken az ott élők életminőségét nem rontja.

A hatás erőssége, tartóssága, visszafordíthatósága, térbeli kiterjedése és időbeli eloszlása, kedvező vagy kedvezőtlen mivolta

A hatások értékelésénél meg kell vizsgálni azt a lehatárolható területet, amelyre a tevékenység által előidézett hatásfolyamat kiterjed.

A környezetet ért hatásokat vizsgálva kijelenthetjük, hogy a tevékenységből eredő hatások elviselhetők a bánya környezetében. A hatások nem érik el a környező lakott településeket.

A hatások a bánya élettartama alatt időben kissé változó intenzitással, de folyamatosan fennmaradnak. Az intenzitást döntően befolyásolják az évszakok és a rendelésállomány.

A terhelés időbeli eloszlása időben nem egyenletes. A tevékenység nem okoz visszafordíthatatlan változásokat a hatásterületen. A tevékenység befejezését követően hamarosan visszaállnak az alapállapot közeli viszonyok.

Összegezve elmondhatjuk, hogy a települési környezetet érő hatások alapvetően nem befolyásolják kedvezőtlenül a településen élők mindennapjait.

Az utóellenőrzés módja a tevékenység felhagyását követően:

A **felhagyási szakaszban** a bánya területén rekultivációs és tájrendezési munkákra kerül sor. Megszűnik a kitermelés, valamint a bányából történő haszonanyag kiszállítás. A rekultiváció végzéséhez a bányatelek területén 1 munkagép üzemelése szükséges, ami a művelési időszakban ismertetett zajterhelés jelentős csökkenését eredményezi.

8.2.6. A zajterhelés értékelése

A mérési eredmények alapján elmondhatjuk, hogy a bánya üzemeléséből adódó zajterhelések messze alatta maradnak a rendeletben előírt, vonatkozó határértékeknek. A szállítás nem növeli meg a közlekedésből eredő zajterhelést. A bányaművelésből adódó, intézkedést igénylő zajterhelések nem érik a lakóépületeket, amit az is bizonyít, hogy a bánya eddigi működésével kapcsolatban lakossági panasz nem érkezett.

8.2.7. A környezetvédelmi engedélykérelemhez (engedély száma: 20-7/2009) elkészített tanulmányok hatás-előrejelzéseinek összevetése a bekövetkezett hatásokkal

A 2007-ben elkészített tanulmány szerint az 50 dB-es zajhatár távolsága:

$$100m \cdot 10^{\frac{59,3-50}{20}} = 291,7m$$

A mostani számítások szerint az 50 dB-es zajhatár távolsága:

$$L_{AM} = 78,1 \text{ dB} - 20 \cdot \lg(r/10) + 3 \text{ dB} - 4,7 \text{ dB} - 0 \text{ dB} = \mathbf{50 \text{ dB}}$$

$$r = 208,9 \text{ m}$$

A csökkenés oka:

- a korábbi időszakban egy **EO-4321 típusú forgó-rakodó gépet alkalmaztak a haszonanyag kitermeléséhez, melyet egy jóval korszerűbbre és csendesebbre cseréltek le időközben.**

A korábbi tanulmány megállapításai szerint „a bányaművelésből adódó, intézkedést igénylő zajterhelések nem érik a lakóépületeket”, ezt pedig a mostani számítások is igazolták. Az eddigi működés során semmilyen panasz nem érkezett a működéssel kapcsolatban.

8.3. Levegő

8.3.1. A levegő alapállapota

A bánya B.A.Z. megyében, a Tokaji-hegység d-i részén, Rátka község külterületén, annak ÉNY-i határa mellett helyezkedik el, a Mád - Tállya közötti 3713-as számú műúttól mintegy 635 m-re. A bányát földút (082/2 hrsz-ú) köti össze a műúttal, mely gépkocsival egész évben járható. A bánya a mádi előkészítő üzemtől 2,1 km-re aszfaltozott úton jól megközelíthető.

A bányatelekhez legközelebb eső lakott terület távolsága:

Rátka: 1250 m

Jelentős légszennyező emissziójú termelő cég nem működik a régióban. A domborzati és gazdasági szerkezet különbözősége miatt a népsűrűség itt negyede az ipari régióénak. A

kommunális, fűtési és közlekedési légszennyezés környezeti hatása nem okozhat immissziós problémákat a kedvező terjedési viszonyok és a kisebb volumen miatt. A térségben tartós légszennyeződés kialakulásának nincsenek meg a feltételei. Rendszeres immissziós vizsgálatok a régióban az elmúlt 10 évben nem folytak. Domborzati gátlás gyakorlatilag nincs, a Zempléni-hegység, a síkság és a vízfelületek közötti szint-, hőmérséklet- és páratartalom-különbség állandóan ébreszt hajtóerőket, így különösebb meteorológiai frontok nélkül is, az egész régióban általános a felszínközeli változó irányú, változó erősségű légmozgás..

A 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet szerint – mely a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szól – Rátka és térsége a 10. zónacsoportba tartozik:

Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	Szilárd (PM ₁₀)	Benzol
F	F	F	E	F

11. táblázat: Rátka légszennyezettségi zóna besorolása

A felülvizsgálat készítésénél a környezeti levegő egészségügyi követelményeit tartalmazó 4/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről rendelet határértékeit vettük figyelembe. Általános esetben az egészségügyi határértékek az irányadóak.

Légszennyező anyag	Határérték (µg/m ³)			Veszélyességi fokozat
	1 órás	24 órás	Éves	
Nitrogén-dioxid	100	85	40	II.
Szén-monoxid	10 000	5 000	3 000	II.
Szénhidrogének	500	500	-	IV.
Kén-dioxid	250	125	50	III.
Szálló por (PM 10)	-	50	40	III.

12. táblázat: A légszennyező anyagok egészségügyi határértékei

A bányatelek Natura 2000 védelem alatt álló területet érint: Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén a Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN 10004 jelölőszámú) különleges madárvédelmi terület. Az ökológiai rendszerek védelmében a 4/2011. (I.14.) VM rendelet 4. sz. melléklete szigorúbb kritikus levegőterheltségi szinteket határoz meg.

Nitrogén-oxidok esetében 30 [µg/m³]

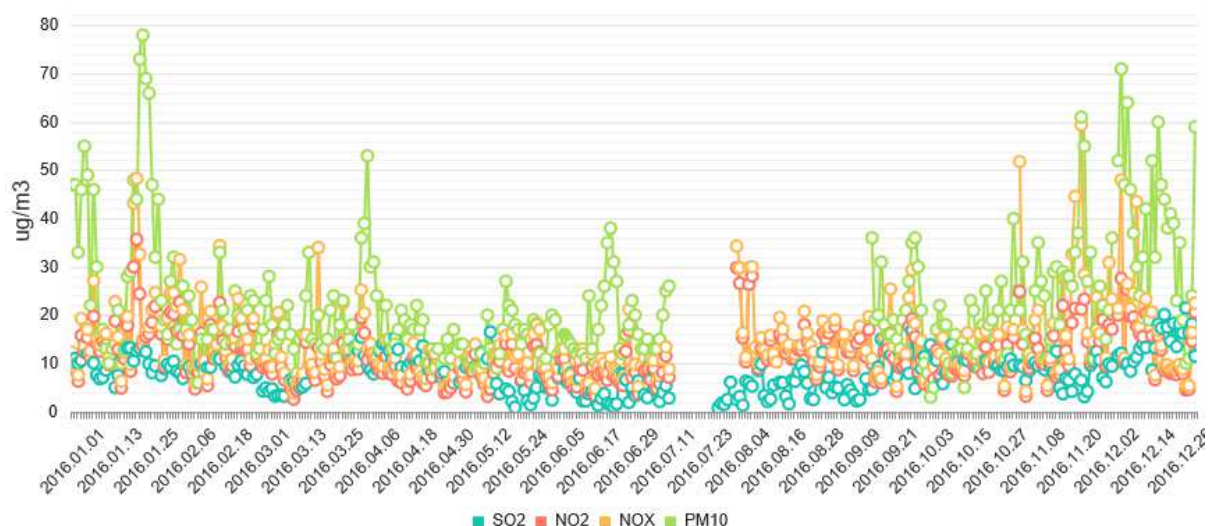
Kén-dioxid esetében 20 [µg/m³]

8.3.2. Háttérszennyezés

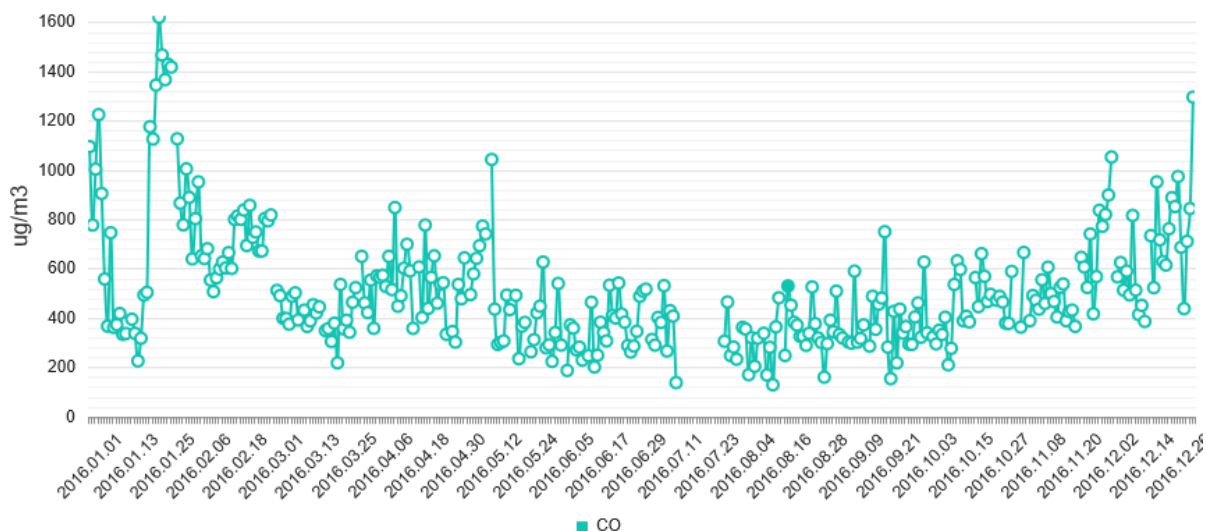
A vizsgált területhez legközelebbi automata mérőállomás **Hernádszurdokon** található, mely 28 km-re van a vizsgált területtől. A mérőállomáson NO₂, NO_x, CO, PM10 és SO₂ mérésére kerül sor. A légszennyező anyagok értékei a 24 órás átlagok alapján 2016.01.01.-2016.12.31. között:

- NO₂: 11,4 µg/m³
- NO_x: 14,5 µg/m³
- SO₂: 8,2 µg/m³
- CO: 643 µg/m³
- PM10: 22 µg/m³

A 2016.01.01. és a 2016.12.31. közötti időszakra mért NO₂, NO_x, PM10 és SO₂ értékeket az **5. számú ábra**, míg a CO értékeket a **6. számú ábra** szemlélteti.

**4. ábra: NO₂, NO_x, PM10 és SO₂ napi átlagok 2016.01.01.-2016.12.31. között
(Hernádszurdok)**

5. ábra: CO napi átlagok 2016.01.01.-2016.12.31. között (Hernádszurdok)

8.3.3. Légszennyező források

A bányavállalkozó évente mintegy 5.500 t (2.427 m³/év) haszonanyag kitermelést tervez a továbbiakban is. Az ásványi vagyon kitermelése száraz eljárással történik. A bányaművelés során az alábbi tevékenységekből származnak a légszennyezés forrásai:

- A fejtő-rakodó és a szállító járművek égéstermékai
- A fejtés, rakodás és szállítás során képződő por

A munkálatok során a következő berendezések okozhatnak légszennyezést:

- 1 db CATERPILLAR 206 BFT típusú forgó-rakodógép (101 kW)
- 2 db KAMAZ típusú gépjármű (141 kW) a haszonanyag elszállítására
- 1 db Krupp típusú hidraulikus bontókalapács (102 kW), mely a forgó-rakodó gépre van szerelve

8.3.4. Emisszió terjedése, levegőminőségre gyakorolt hatása, hatásterület

8.3.4.1. A bánya hatása a levegőminőségre

A külfejtésű bányák megnyitásának, művelésének környezeti levegőre gyakorolt hatásfolyamatai a következők szerint rögzíthetők:

A zeolit bánya működésének közvetlen hatásaként tartós környezeti levegőminőség romlást okozhat a hatásterületen belül a gépi jövesztés, fedő és haszonanyag dózerolás, rakodás, szállítás valamint a törés-osztályozás során a keletkező szilárd szennyező anyag (szálló és ülepedő por), valamint a belsőégésű motorok által kibocsátott kipufogó gázok.

Közvetlen hatásként jelentkezik a termelvényt elszállító gépjárművek emissziója a bányától távolabb a szállítási útvonal mentén.

Balesetből, havária helyzetből adódó rendkívüli légszennyezés közvetlen hatásaként léphet fel még átmeneti levegőminőség romlás. Ennek bekövetkezése csak kis százalékban prognosztizálható, ám még így is elmondható hogy közeli település környezeti levegőminőségét számottevően nem befolyásolná az esemény. Az esetleges ilyen események elkerülése érdekében a bánya területén gépeket tartósan nem tárolnak, üzemanyagot pedig csak a gépek üzemanyagtartályaiban tartanak.

A bánya művelése és az egyéb járulékos műveletek okozta levegőterhelés hatótényezőiként és a hatások minősítésénél a jövesztés, szállítás során a belsőégésű motorok által kibocsátott kipufogó gázokban található egyes légszennyező anyagokat az alábbiak szerint vettük figyelembe.

• szén-monoxid	jövesztés, rakodás, szállítás
• nitrogén-dioxid	jövesztés, rakodás, szállítás
• kén-dioxid	jövesztés, rakodás, szállítás
• szénhidrogének	jövesztés, rakodás, szállítás
• szilárd anyag	jövesztés, rakodás, szállítás

8.3.4.2. Minősítés alapja

A bányaművelés technológiája (jövesztés, rakodás, szállítás) légszennyező hatótényezőként a környezeti levegő minőségének romlása mértékének alapján minősíthető. A környezeti levegő minőségére gyakorolt hatás elbírálásához a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről rendeletben megállapított határértékeket és tervezési irányelveket használtuk fel, amely a környezeti levegő egészségügyi követelményeit tartalmazza.

A minősítés sikeres elvégzéséhez számításokat készítettünk annak eldöntésére, hogy a forrástól távolodva, milyen környezeti levegőminőség változás prognosztizálható a védett területek, objektumok (receptor pontok) területén.

A modellszámítások alapján jelöltük ki a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendeletben meghatározott hatásterület nagyságát. Az előbbi rendelet a hatásterület fogalmát pontforrásokra értelmezi, figyelembe véve azonban a bánya méreteit, az évente kitermelt mennyiséget, a bányatelek diffúz forrásai kvázi pontforrásként határozhatók meg.

A szállítás esetében, amely vonalforrásként határozható meg, szintén így jártunk el.

A számításokat a leggyakrabban alkalmazott terjedési modell alapján végeztük el, az **MSZ 21459**, az **MSZ 21460** és **MSZ 21457** szabványok felhasználásával.

8.3.4.3. Bányagépek emissziója

Az ásványvagyon kitermeléséhez a bányavállalkozó a következő gépekkel rendelkezik:

- 1 db CATERPILLAR 206 BFT típusú forgó-rakodógép (101 kW)
- 2 db KAMAZ típusú gépjármű (141 kW) a haszonanyag elszállítására
- 1 db Krupp típusú hidraulikus bontókalapács (102 kW), mely a forgó-rakodó gépre van szerelve

A haszonanyag művelése és elszállítása közben a különböző gépek működése légszennyező anyagok kibocsátásával jár. Ezen szennyezés konkrét műszeres mérését csak nagy bizonytalansággal és jelentős költségekkel lehetne megoldani, melynek okai:

- A meteorológiai paraméterek esetlegessége
- A források jellemzőinek a mintavételezés időszakában előforduló megváltozása.

A bányászati tevékenység egyes technológiai fázisaiban ható légszennyező források kibocsátási jellemzői (pl.: hordozógázok térfogatárama, hőmérséklete, áramlási sebessége, kibocsátási magassága, emisszió intenzitása) viszonylag nagyobb pontossággal megadható. Mindezek figyelembe vételével a bányában működő berendezése légszennyező hatását a konkrét források emissziós jellemzői és a bánya környezetében kialakuló meteorológiai paraméterek alapján transzmissziós számításokkal határoztuk meg.

A termelést és rakodást végző gépeket meghajtó diesel-motorokat pontforrásként, a szállító járműveket pedig vonalforrásként vettük figyelembe a transzmissziós számítások során.

A homlokrakodó dieselmotorja által emittált szennyező anyagok mennyiségét az alábbi szakirodalomból vett fajlagos káros anyag kibocsátások alapján számítottuk ki:

Szakirodalom	Emisszió [g/kWh]				
	CH	CO	NO _x	Korom	SO ₂
[2]	-	16,0	5,0	0,2	0,99
[3]	2,6	12,3	15,8	0,63	-
[4]	1,7	20,1	6,5	0,13	-
Átlag	2,15	16,13	9,10	0,32	0,99

13. táblázat: Nagyteljesítményű Diesel motorok fajlagos károsanyag kibocsátása

További adatok:

- A gépek kipufogócsövének átmérője: 100 mm
- A gépek kipufogócsövének magassága a talajszint felett: 2,5 m
- A cső végén kiáramló füstgáz hőmérséklete: 250 °C

➤ Füstgáz térfogatáramának meghatározásához használt levegőtényező: 1,05

A számítások során a forgó-rakodó és bontókalapács egyszerre történő üzemelését vizsgáljuk.

A számítás során berendezés névleges teljesítményének 80%-át alkalmazzuk. A 162 kW teljesítmény és a **13. táblázatban** lévő átlagértékek alapján a hosszútávú, nappali kibocsátások:

$$\text{CH} = 99 \text{ mg/s}$$

$$\text{CO} = 742 \text{ mg/s}$$

$$\text{NO}_x = 419 \text{ mg/s}$$

$$\text{SO}_2 = 45 \text{ mg/s}$$

$$\text{PM}_{10} = 46 \text{ mg/s}$$

Az NO és NO₂ aránya az NO_x-ben (melyek 99 %-ban alkotják az NO_x-et) elsősorban a hely és az idő függvénye az égés/káros anyag kibocsátás során. Jelen esetben (korábbi tapasztalatok alapján) az NO_x kb. 59 %-kával számolunk, mint NO₂.

A számításnál figyelembe vesszünk 1 db teherautó okozta kibocsátást is. A járművek átlagos fajlagos gáznemű szennyezőanyag kibocsátását a következő táblázat tartalmazza.

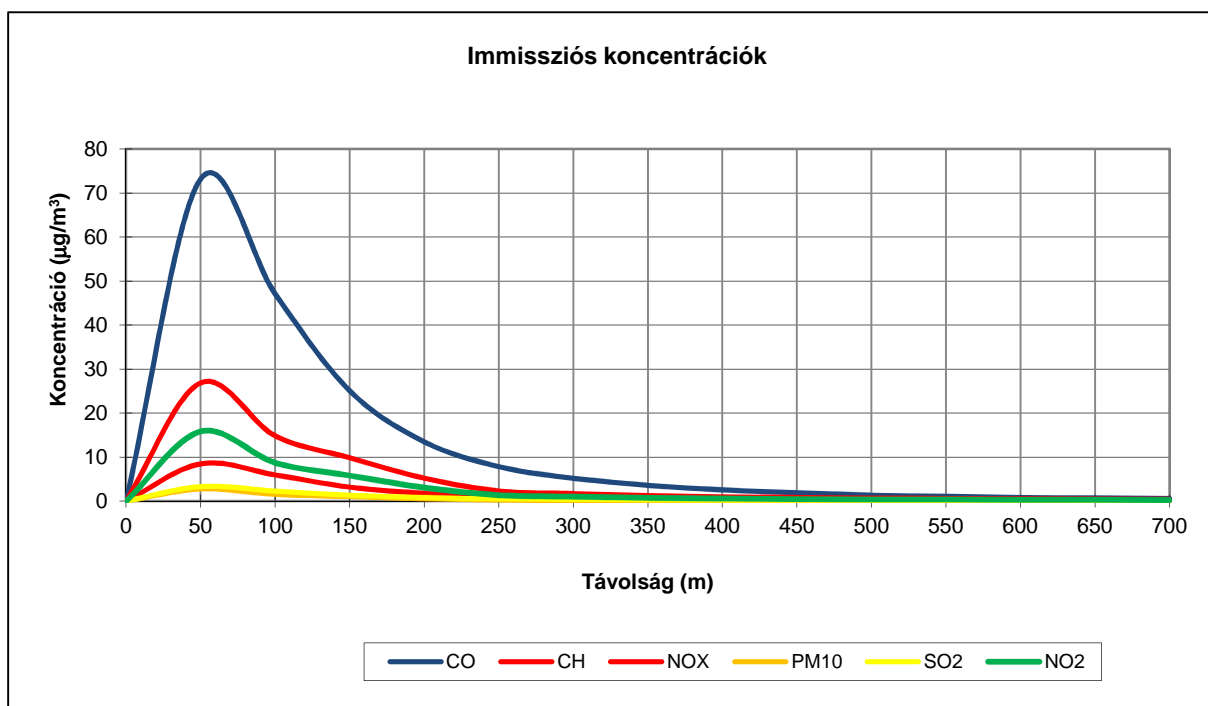
Járműkate- gória	Fajlagos emisszió q _{kN} , mg/m*s*db					
	CO	CH	NO _x	SO ₂	Korom	Pb
személy	3,84	5,1	1,0	-	-	0,057
	3,84	2,17	1,35	0,045	0,03	0,08
	6,0	2,8	1,15	-	-	-
	2,1	0,25	0,62	-	0,06	0,06
	2,18	0,25	0,25	-	-	-
	2,25	2,6	0,42	-	-	-
Átlag	3,37	2,25	0,80	0,045	0,045	0,06
Járműkate- gória	Fajlagos emisszió q _{kN} , mg/m*s*db					
	CO	CH	NO _x	SO ₂	Korom	Pb
könnyű teher- gépkocsi	4,56	0,66	1,9	0,114	0,66	-
	5,0	1,5	0,9	0,3	0,75	-
	3,5	0,3	0,6	-	0,07	-
Átlag	4,35	0,82	1,13	0,207	0,49	-
nehéz teher- gépkocsi	58,6	9,4	34,6	2,05	0,85	-
	16,4	-	36,8	3,4	-	-
	12,3	2,6	15,8	-	0,3	-
	30	2,6	10,0	-	0,2	-
Átlag	29,3	4,9	24,3	2,7	0,45	-

14. táblázat: Különböző kategóriájú gépjárművek fajlagos szennyezőanyag kibocsátása

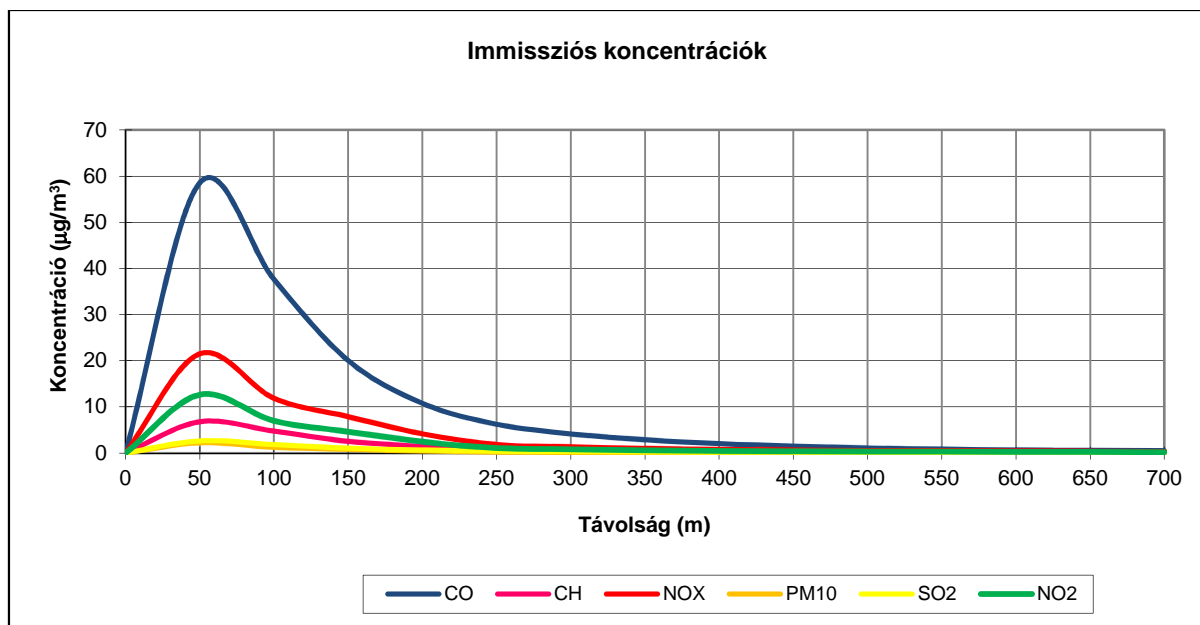
A számítások a leggyakoribb meteorológiai viszonyoknak megfelelő (**szélsebesség: 2,5 m/s, nappal, derült**) időjárási viszonyokra végeztük el. Minden további lehetőség ezeknél kedvezőbb eredményeket szolgáltat. A transzmissziós számítások eredményeit az üzemelő gépek helyétől és a bányatelepre vezető út középvezetől kiindulva mért távolság függvényében a **15. táblázat** és a **7-8. számú ábrákon** mutatjuk be.

Levegőszennyezés a bányagépektől mért távolság függvényében [nappal, derült időben (u = 2,5 m/s)]							Levegőszennyezés a bányagépektől mért távolság függvényében [nappal, derült időben (szélcsend)]					
CO μg/m ³	CH μg/m ³	NO ₂ μg/m ³	NO _x μg/m ³	PM ₁₀ μg/m ³	SO ₂ μg/m ³	Távolság	CO μg/m ³	CH μg/m ³	NO ₂ μg/m ³	NO _x μg/m ³	PM ₁₀ μg/m ³	SO ₂ μg/m ³
73,16	8,47	15,81	26,88	2,78	3,29	50	58,53	6,78	12,65	21,50	2,22	2,63
47,09	5,93	8,73	14,84	1,53	2,28	100	37,67	4,75	6,98	11,87	1,23	1,82
25,09	3,18	5,81	9,87	1,02	1,33	150	20,07	2,55	4,64	7,89	0,82	1,07
13,48	1,78	3,06	5,20	0,54	0,80	200	10,78	1,43	2,45	4,16	0,43	0,64
7,83	0,99	1,35	2,30	0,24	0,52	250	6,26	0,79	1,08	1,84	0,19	0,41
5,20	0,67	1,01	1,72	0,18	0,39	300	4,16	0,53	0,81	1,38	0,14	0,31
3,61	0,47	0,75	1,27	0,13	0,30	350	2,89	0,38	0,60	1,01	0,10	0,24
2,54	0,37	0,58	0,99	0,10	0,24	400	2,03	0,29	0,47	0,79	0,08	0,19
1,89	0,24	0,48	0,82	0,08	0,22	450	1,51	0,19	0,38	0,65	0,07	0,17
1,33	0,17	0,40	0,69	0,07	0,17	500	1,07	0,14	0,32	0,55	0,06	0,14
1,08	0,13	0,37	0,62	0,06	0,13	550	0,86	0,10	0,29	0,50	0,05	0,10
0,84	0,06	0,32	0,54	0,06	0,06	600	0,67	0,05	0,25	0,43	0,04	0,05
0,73	0,04	0,28	0,47	0,05	0,06	650	0,58	0,03	0,22	0,38	0,04	0,05
0,62	0,04	0,24	0,41	0,04	0,04	700	0,50	0,03	0,19	0,33	0,03	0,03

**15. táblázat: A bányászati tevékenység okozta levegőszennyezés a termelés helyétől mért
távolság függvényében [nappal, derült időben (u = 2,5 m/s)]**

**6. ábra: Levegő szennyezés a bánya kitermelő és rakodó berendezéseitől mért távolság
függvényében (nappal derült időben [u = 2,5 m/s])**

7. ábra: Levegő szennyezés a bánya kitermelő és rakodó berendezéseitől mért távolság függvényében (nappal derült időben [szélcsendes])

Az ábrák (7-8. számú) azt mutatják, hogy a maximális immissziók a gépektől, illetve az út tengelyétől 10 – 60 méter távolságban alakulnak ki, és viszonylag kis távolságon belül egészen kicsi értékre csökkennek le.

A légszennyező berendezések hatásterületének kijelölése a **306/2010 (XII.23.) Korm. rendelet**. 2. § -ban foglaltak szerint történt. Célszerűnek találtuk a legszigorúbb feltétel betartását, mely szerint az 1 órás (PM₁₀ esetében 24 órás) határérték 10 %-a határozza meg a hatásterület vonalát.

A **12. táblázat** („A légszennyező anyagok egészségügyi határértékei”) adatait összevetve a fenti három táblázat adataival a következőket állapíthatjuk meg:

A NO₂ esetében 92 méteres hatásterületet tudunk kijelölni, míg a CO, a szénhidrogének a PM₁₀ és a SO₂ immissziója a leggyakoribb meteorológiai feltételek mellett sem éri el az 1 órás határérték 10 %-át, így ezeknek a légszennyezőnek nem tudjuk a hatásterületét kijelölni. A légszennyezés hatásterületét a 8. számú *melléklet* szemlélteti. A hatásterületet a termelés által érintett határától adjuk meg és ábrázoljuk a térképen.

Egészségügyi határérték feletti koncentrációk nem alakulnak ki a bányatelken kívül.

A számítás által kapott értékeket összehasonlítva az ökológiai határértékekkel (Nitrogén-oxidok esetében: 30 [µg/m³]; Kén-dioxid esetében: 20 [µg/m³]), megállapíthatjuk, hogy a termelés nem haladja meg a jogszabályi előírásokat.

8.3.5. Diffúz hatásterület

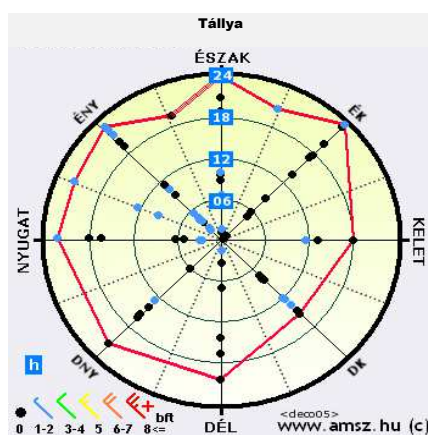
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Miskolci Járási Hivatala, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály BO-08/KT/01268-3/2018. számú határozatában (7. számú melléklet) levegőtisztaság-védelmi engedélyt adott a Geoproduct Kft. részére a bánya területén található diffúz forrásra vonatkozóan.

A **D1 diffúz forrás** hatását a következőkben ismertetjük.

A számításokat a **Transzmisszió 1.1 szoftver segítségével végeztük**, melyet - a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium és az Országos Meteorológiai Szolgálat együttműködésének keretében - a Levegőkörnyezet-gazdálkodási Szaktanácsadó (LKGSZ) Bt. meteorológus és informatikus szakértői véglegesítettek 2002.-ben. A program a **Környezetvédelmi Minisztérium által 2001. július 1. óta** - miután a hatósági ellenőrzés céljából a Környezetvédelmi Felügyelőségeknek átadásra került - **hivatalosan elfogadott modell rendszer.**

A Transzmisszió1.1 bizonyos modelljei a szennyezőanyag terjedés számításakor a szélsébség, irány és stabilitás átlagos évi együttes előfordulását, vagy az év folyamán egymás utáni időpontban előforduló értékeit használják, amely egy adott pontra jellemző transzmissziós fájlban van rögzítve.

A vizsgált bányához legközelebb eső tályai széljárás adatokat használtuk fel.

8. ábra: Széljárás adatok (Tállya)

A számításokat a fenti szélirányok figyelembe vételével a leggyakoribb szélsébségre ($v = 2,25 \text{ m/s}$) végeztük el.

A számítás során felhasznált kiinduló adatok:

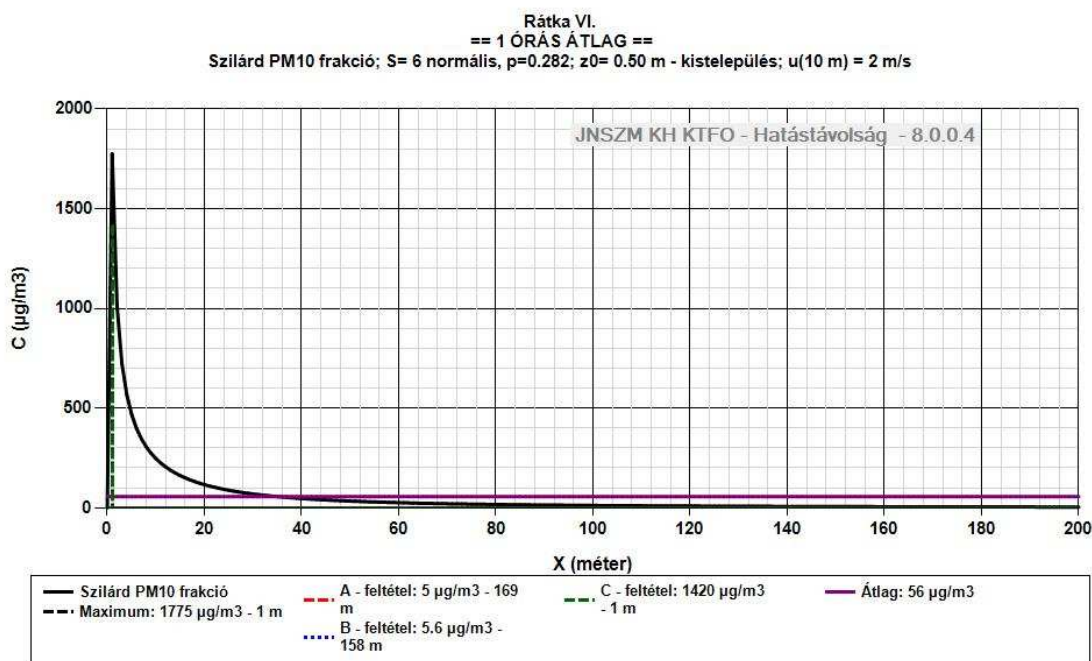
Bánya nyitott felülete: 7645 m^2

Forrás magassága: 0 m

A számítások leggyakoribb meteorológiai viszonyoknak megfelelő **(szélsebesség: 2 m/s, nappal, derült)** időjárási viszonyokra végeztük el. Minden további lehetőség ezeknél kedvezőbb eredményeket szolgáltat. Minden komponensnél kiszámoltuk az 1 órás, a 24 órás és az éves maximális értékeket is, hogy az esetleges határérték túllépések, vagy megközelítések felismerhetők legyenek.

A program a hatásterület kijelölésénél az órás koncentrációk vizsgálatán alapuló módszert alkalmazza.

A hatásterület kijelölése a 306/2010 (XII.23.) Korm. rendelet 2 § 14. a) pontja szerint történik. A modellezés elvégzése után megállapíthatjuk, hogy a diffúz forrás hatásterülete 169 m (10. számú ábra). A hatásterületet a 11. számú ábrán, a diffúz terület határától ábrázoljuk.

9. ábra: PM10 1 órás koncentrációja

Rátka VI.-bentonit, kaolin, kvarcit (M = 1 : 6000)
Hatásterület

- Bányatelek
- Diffúz forrás felülete
- Hatásterület

10. ábra: Diffúz hatásterület

8.3.6. A szállító járművek által okozott porkibocsátás a földutakon

A bányaudvarról szél hatására, a szállítójárművek mozgásának következtében porszennyezés kerülhet a levegőbe, azonban a bányaudvar kb. 30-40 méter mélyen, bányafalakkal majdnem teljesen körülvéve nem okozhat jelentős porszennyezést nagyobb távolságban. A haszonanyag szállítást végző teherautók rakománya által keltett porszennyezéssel kell számolnunk. Azt a por tömegáramot, amelyet egy szállító autó 1 m hosszú úton ver fel, a következő módon lehet kiszámolni:

$$q_p = A * \sum_{i=1}^n K_{if} \quad [\text{mg} / \text{s} * \text{m} * \text{db}]$$

ahol K_{if} : az i-edik porfrakció kiporzási intenzitása [$\text{mg}/\text{m}^2 \text{ s}$]

n: porfrakció száma

A: az egységnyi úthosszra jutó kiporzási felület [m^2/m]

Az időegységre jutó poremisszió:

$$E_p = q_p * N_B \quad [\text{mg} / \text{s} * \text{m}]$$

ahol N_B : a tehergépkocsik időegységre jutó járatszáma a bánya üzemi útján

A gépkocsi mozgása által keltett légsebesség meghatározásához szükségünk van a dinamikus nyomásra, melyet a következő képlettel határozhatunk meg:

$$P_{din} = \frac{w^2}{2} * \rho_{lev} \quad [\text{Pa}]$$

A gépkocsi által felkavart, az n-edik frakcióra jellemző legnagyobb egyenértékű átmérőjű részecskék méretének meghatározásához szükség van az alábbi feltétel teljesülésére:

$$F_R \geq F_g - F_D \quad [\text{N}]$$

ahol F_R : a szemcse körül létrehozott áramlási ellenállás

F_g : a részecske súlyereje

F_D : a por, valamint a levegő sűrűségének különbségéből eredő felhajtóerő

A w sebességű (m/s) légáram által keltett áramlási ellenállás, azaz a szilárd részecskéket elragadó erő:

$$F_R = 3 * \pi * \eta * d * w \quad [\text{N}]$$

ahol η : a levegő dinamikus viszkozitása [Ns/m]

d: a részecskék átmérője

A súlyerő és a felhajtóerő különbsége:

$$F_D = \frac{d^3 * \pi}{6} (\rho_p - \rho_{lev}) * g \quad [N]$$

ahol ρ_p : a por sűrűsége [kg/m³]

ρ_{lev} : a levegő sűrűsége [kg/m³]

g : a nehézségi gyorsulás [m/s²]

Mindezekből kifolyólag a részecskék felverődésének feltétele a következők szerint alakul:

$$3 * \pi * \eta * d * w \geq \frac{d^3 * \pi}{6} (\rho_p - \rho_{lev}) g$$

Ebből a gépkocsi által felkavart porban lévő legnagyobb részecskék átmérője [m]:

$$d_{max} = \sqrt{\frac{18 * \eta * w}{(\rho_p - \rho_{lev}) g}}$$

Azokat a szemcséket, amelyeknek mérete ennél nagyobb, a gépkocsi által keltett légáram nem képes magával ragadni, viszont amelyek szemcséknek az átmérője kisebb, azokat a légáram felkavarja. A felkavart por tényleges szemcseösszetételét úgy kapjuk meg, hogy a d_{max} -nál nagyobb átmérőjű, durva szemcsék tömegét kivonjuk az út felületén lévő porból és az így kapott finomabb összetételű felkavart porra számítjuk ki a tényleges szemcseösszetételt. A szállóport a $d < 10 \mu m$ frakció képezi, míg a $10 \mu m$ és a d_{max} közé eső frakciók részarányából kaphatjuk meg az út mellett kiülepedő por mennyiségét. **A szállító járművek által felvert porral csak a bánya területeken számolhatunk, ahol a szállítás útvonal nincs aszfaltozva.** A bánya üzemi útjainak felületéről porminta vételére nem került sor, ezért korábbi bányákban végzett mérések eredményeire támaszkodva határoztuk meg a felvert por max. méretét és a poremissziót.

A porminta szemcseösszetételét az alábbi táblázat tartalmazza:

Mérettartomány [μm]	Közepes méret [μm]	Szemcsék tömegaránya [%]
>1000	1500	29,11
500-1000	750	17,49
160-500	330	20,19
125-160	142	8,03
100-125	113	2,67
90-100	95	6,03
80-90	85	6,79
71-80	75	1,39
63-71	67	1,02
50-63	57	3,98
40-50	45	0,56
32-40	36	1,67
10-32	21	0,62
<10	5	0,45

16. táblázat: Porminta szemcseösszetétele

Sebesség [km/h]	Felvert por maximális mérete [μm]	Poremisszió [mg/m ³ *s*db]
5	49,1	9,02
10	68,3	15,11
15	85,4	82,03
20	98,2	119,94
25	109,6	201,63

17. táblázat: A különböző járműsebességek esetén felvert por maximális mérete és a keletkező poremisszió

A bánya üzemi útról felvert szálló emissziójának számításakor feltételezzük, hogy a gépkocsivezetők 95 %-a 20 km/h sebesség alatt közlekedik az üzemi úton.

Mérettartomány [μm]	Közepes méret [μm]	Szemcsék tömegaránya [%]	Emisszió [mg/m ³ *s*db]
90-100	95	38,54	41,74
71-90	80	17,34	26,19
40-71	55	31,27	31,42
10-40	25	8,33	14,32
<10	5	4,52	6,27

18. táblázat: A szállítójárművel által okozott poremisszió 20 km/h-ás haladási sebességnél

A be- és kiszállítást végző gépjárművek esetében az üzemen és a bányákban ezen értékekkel számolhatunk.

8.3.7. Szállítás okozta légszennyezés

A megfelelő méretű köveket a CATERPILLAR 206 BFT típusú forgó-rakodó bányagép KAMAZ típusú teherautóra rakja, mely a haszonanyagot a Holt – völgyi előkészítő üzembe szállítja.

A szállítási útvonal lakott területet nem érint. A bányából kivezető üzemi út (082/1 hrsz-ú) becsatlakozik a 39. számú főútba, melyen keresztül a haszonanyagot a Mádon található előkészítő üzembe.

2018-tól a bányavállalkozó 5.500 t/éves ($2.427 \text{ m}^3/\text{év}$) termeléssel tervez továbbra is a vizsgált bánya esetében.

Egy évben mintegy 30-40 nap folyik termelés a bányában, melyre csak a nappali időszakban (8^{00} – 16^{00} óra között) kerül sor. Így óránként maximum 2 gépkocsifordulóval számolhatunk. Ez az érték maximális termelési kapacitás mellett érvényes, az utóbbi évek tapasztalata viszont azt mutatja, hogy ennél kisebb értékekkel számolhatunk.

Az említett útszakasz jelenlegi forgalmát a **20. táblázat** tartalmazza, a 2016-os forgalomszámlálási adatok alapján.

Vizsgált útszakasz	I. járműkategória (jármű/óra)	II. járműkategória (jármű/óra)	III. járműkategória (jármű/óra)
39. sz. út (23+876 – 28+876)	161	9	22

19. táblázat: A szállítási útvonal 2016-os járműforgalma

A közlekedési emisszió több komponensű szennyezőanyag keveréke. Valamennyi anyagra ugyanazok a terjedési tulajdonságok vonatkoznak, függetlenül a kémiai minőségtől (csak az SO_2 felezési ideje ismert). Az azonos terjedési viszonyok között, a különböző emissziók közül azt a szennyezőt kell kritikusnak minősíteni, melynek a vonatkozó immissziós határértéke a legkisebb és kibocsátási értéke a legnagyobb.

A szállításban résztvevő járművek típusa, életkora változó, ezért a közlekedési emissziós paramétereknél a Közlekedéstudományi Intézet 2004. évi adatait vettük figyelembe.

A szállítójárművek sebessége lakott területen 50 km/h. Lakott területen kívül 70 km/h.

A gépjárművek járműkategóriába sorolását a 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet szerinti táblázat tartalmazza.

Jelölés: k	Járműkategóri a megnevezése (ÚT 2-1.109)	Akusz- tikai jármű- kategória	Járművek főbb jellemzői	Jel
1.	személy- és kistehergépkocsi	I.	személygépkocsi vontatmánnyal, vagy anélkül, kis autóbusz 16 férőhely alatt, tehergépkocsi, amelynek megengedett legnagyobb össztömege kisebb 3500 kg-nál (kb. 1500 kg-nál kisebb hasznos teherbírású)	szgk
2.	szóló autóbusz	II.	KRESZ szerint meghatározott (kivéve a 16 férőhely alattiakat)	busz
3.	csuklós autóbusz	III.	KRESZ szerint meghatározott	cs-busz
4.	könnyű tehergépkocsi	II.	tehergépkocsi, 3500-7000 kg össztömegű (kb. 1500-3000 kg hasznos teherbírású)	ktg
5.	szóló nehéz tehergépkocsi	III.	tehergépkocsi pótkocsi, vagy vontatmány nélkül, 7000 kg-nál nagyobb össztömegű (kb. 30000 kg-nál nagyobb hasznos teherbírású)	ntg
6.	tehergépkocsi, szerelvény	III.	tehergépkocsi pótkocsival, nyergesvontató	tgk-szer
7.	motorkerékpár és segédmotoros kerékpár	I.	KRESZ szerint meghatározott	mkp

20. táblázat: A gépjárművek járműkategóriába sorolása

A forgalomszámlálási adatok alapján szállítással érintett utakon okozott forgalomnövekedés a következő táblázat szerint alakul:

	39. sz. út (23+876 – 28+876)	
Akusztikai járműkategória	Átlagos alapforgalom[j/nap]	A szállítással növelt forgalom [j/nap]
I.	2817	2817
II.	156	156
III	378	404
Összesen	3351	3377

21. táblázat: A szállítási útvonal 2016-os járműforgalma

A következő táblázatokban, a KTI Kht. 2004. évi fajlagos adatai alapján a lakott területen kívül történő haladásra vonatkozó adatok találhatók:

<i>Üzem mód km/h</i>	<i>Szén-monoxid CO</i>	<i>Szén-hidrogének CH</i>	<i>Nitrogén-oxid NO₂</i>	<i>Kén-dioxid SO₂</i>	<i>Részecsk e PM</i>
5	41,6	3,42	1,40	0,0149	0,299
10	33,2	3,08	1,38	0,0125	0,246
20	21,4	2,46	1,29	0,00974	0,181
30	16,1	2,027	1,33	0,00836	0,142
40	12,2	1,64	1,34	0,00808	0,121
50	10,1	1,57	1,42	0,00709	0,105
60	7,74	1,56	1,62	0,00699	0,101
70	5,64	1,47	1,84	0,00718	0,102
80	4,97	1,42	2,06	0,00749	0,108
90	5,35	1,44	2,21	0,00798	0,118

22. táblázat: Az I. járműkategória fajlagos emissziós tényezői a (g/km)

<i>Üzem mód km/h</i>	<i>Szén-monoxid CO</i>	<i>Szén-hidrogének CH (FID)</i>	<i>Nitrogén-oxid NO₂</i>	<i>Kén-dioxid SO₂</i>	<i>Részecske PM</i>
5	25,1	8,99	8,51	0,252	3,31
10	20,6	3,51	7,63	0,197	2,69
20	15,4	2,45	6,25	0,152	2,11
30	12,0	1,63	5,66	0,135	1,85
40	10,2	1,21	5,44	0,123	1,71
50	9,56	0,953	5,46	0,121	1,63
60	7,64	0,805	5,72	0,119	1,62
70	6,556	0,257	6,25	0,118	1,61
80	5,73	0,713	7,08	0,135	1,69
90	6,54	0,732	8,22	0,150	1,89

23. táblázat: A II. járműkategória fajlagos emissziós tényezői (g/km)

<i>Üzem mód km/h</i>	<i>Szén-monoxid CO</i>	<i>Szén-hidrogének CH (FID)</i>	<i>Nitrogén-oxid NO₂</i>	<i>Kén-dioxid SO₂</i>	<i>Részecske PM10</i>
5	26,74	6,04	9,37	0,193	3,15
10	22,69	2,40	8,39	0,152	2,55
20	16,50	1,67	6,87	0,117	1,99
30	12,94	1,13	6,25	0,104	1,76
40	11,10	0,814	6,00	0,0957	1,62
50	9,18	0,645	5,99	0,0932	1,56
60	8,11	0,550	6,31	0,0932	1,55
70	6,95	0,490	6,88	0,956	1,53
80	6,11	0,486	7,78	0,104	1,65
90	6,95	0,498	9,07	0,118	1,80

24. táblázat: A III. járműkategória fajlagos emissziós tényezői (g/km)

Az emisszió meghatározására szolgáló képlet:

$$E_k = \sum_{N=1}^3 \left[\sum_{v=50}^{v=90} \left(\frac{v}{3600 \times s_v} \times q_{kNv} \right) \times (G_N / 24) \right],$$

ahol:

E_k = a folytonosan működő vonalforrás rövid időtartamra vonatkozó szennyezőanyag emissziója [mg/(m×s)],

k = a szennyező komponens jele (CO, CH, stb.),

N = a járműkategória jele,

v = a gépjármű üzemmódja (sebessége) [km/h]

s_v = az adott üzemmódban megtett út [km],

q = fajlagos emissziós tényező [g/km],

G = a vizsgált kategóriához tartozó gépjármű sűrűség [jármű/nap].

Az **emisszió számítás eredményei** az érintett utak esetében:

Járműkategória	39. sz. út (23+876 – 28+876)				
	Emisszió [mg/(m*s)]				
	CO	CH	NO ₂	SO ₂	PM10
I.	14.25	2.16	5.70	0.92	0.08
II.	1.35	0.24	2.24	0.02	0.24
III.	2.03	0.58	3.20	0.58	0.58
összesen	17.63	2.98	11.14	1.53	0.90

25. táblázat: Emisszió számítás alapforgalomra (a szállítást nem tartalmazza)

Járműkategória	39. sz. út (23+876 – 28+876)				
	Emisszió [mg/(m*s)]				
	CO	CH	NO ₂	SO ₂	PM10
I.	14.25	2.16	5.70	0.92	0.08
II.	1.35	0.24	2.24	0.02	0.24
III.	2.17	0.62	3.42	0.62	0.62
összesen	17.77	3.02	11.36	1.57	0.94

26. táblázat: Emisszió számítás alapforgalomra (a szállítást tartalmazza)

A szállítás mértéke olyan kis mértékű az eddigi forgalomhoz képest, hogy alig okoz növekedést az emisszióban.

A fenti emissziós értékekből az MSZ 21459/2-81szabvány felhasználásával kerültek az immissziós értékek meghatározásra az alábbi formula felhasználásával:

$$C_k = \sqrt{\frac{2}{\pi}} \cdot \frac{E_k}{\sin \alpha \cdot u \cdot \sigma_{zv}} \cdot \exp \left[-\frac{1}{2} \cdot \left(\frac{H}{\sigma_{zv}} \right)^2 \right],$$

ahol:

E_k = a folytonosan működő vonalforrás rövid időtartamra vonatkozó szennyezőanyag emissziója [mg/(m×s)],

k = a szennyező komponens jele (CO, CH, stb.),

α = a szélirány és a vonalforrás által bezárt szög

u = folytonos vonalforrás füstfáklyájára jellemző szélesség rövid időtartam alatti középértéke [m/s],

σ_{zv}: a folytonos vonalforrás esetén a füstfáklya függőleges turbulens szóródási együtthatója

H = a vonalforrás kibocsátásának effektív magassága [m],

A számítások közbenső és végeredményei a következők:

- **σ_{zv}**: a folytonos vonalforrás esetén a füstfáklya függőleges turbulens szóródási együtthatója: 7,225 m,
- **σ_z**: függőleges turbulens szóródási együttható: 7,067 m,
- szélesség a kibocsátás magasságában (u): 2 m/s.

Óráként max. 1 gépkocsi fordulóval számolhatunk. A szállítás által érintett közút forgalma, valamint a szállítás által együttesen okozott légszennyezés vizsgálati eredményeit, nappal, derült időjárási viszonyok között [μg/m³] a **28. táblázat** tartalmazza. A számítások során figyelembe vettük az alap légszennyezettséget is.

Távolság az út tengelyétől (m)	Szállítás nélkül					Szállítással növelt forgalom				
	CO	CH	NO ₂	SO ₂	PM ₁₀	CO	CH	NO ₂	SO ₂	PM ₁₀
39. sz. út (23+876 – 28+876)										
10	151.78	15.87	16.72	0.70	1.90	154.47	16.15	17.02	0.72	1.94
20	103.81	10.66	11.57	0.37	1.35	105.65	10.85	11.78	0.38	1.37
30	67.85	6.98	7.29	0.29	0.88	69.05	7.11	7.42	0.29	0.89
40	43.83	4.45	4.92	0.14	0.66	44.61	4.53	5.01	0.14	0.67

27. táblázat: Szállítás okozta légszennyezés a 39. sz. út (23+876 – 28+876) szakaszán

Hatásterület:

- **39. sz. út (23+876 – 28+876):** NO₂ esetében 24 méteres hatásterületet tudunk kijelni a szállítás nélküli esetre, míg a szállítással növelt forgalom esetében 24,5 méter a hatásterület. A többi komponens esetében nem jelölhető ki hatásterület, mivel a számított értékek nem érik el az egészségügyi határérték 10 %-át sem az alapforgalom, sem pedig a szállítással növelt forgalom esetén.

A szállítás okozta növekmény olyan kismértékű, hogy elhanyagolható levegőszennyezés növekményt okoz.

Megállapítható, hogy a szállítási útvonalon (lakossági kiszállítás esetén) mind a jelenlegi, mind a jövőbeni állapotban a kialakuló koncentrációk elmaradnak a vonatkozó légszennyezettségi határértékektől.

Ökológiai határértéknek való megfelelés

A „Rátka VI.-bentonit, kaolin, kvarcit” védnevű bányatelek és tágabb lehatárolt környezete az 5/2012. (II.7) NEFMI rendelet alapján a Tokaj – Hegyalja történelmi borvidék kultúrtájként (törzsszám: 11575) védetté nyilvánított világörökségi terület része.

A bányatelek Natura 2000 védelem alatt álló területet érint: Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén a Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (*HUBN 10004 jelölőszámú*) különleges madárvédelmi terület. Az ökológiai rendszerek védelmében a 4/2011. (I.14.) VM rendelet 4. sz. melléklete szigorúbb kritikus levegőterheltségi szinteket határoz meg.

Nitrogén-oxidok esetében 30 [µg/m³]

Kén-dioxid esetében 20 [µg/m³]

A termelvény elszállítása által okozott légszennyezés számítási eredményeit tartalmazó táblázat adatai szerint az út tengelyétől számított 5 m távolságban a légszennyezettség **nem haladja meg az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szinteket.**

Megállapítható, hogy a szállítási útvonalon mind a jelenlegi, mind a jövőbeni állapotban a kialakuló koncentrációk elmaradnak a vonatkozó légszennyezettségi határértékektől.

A számítások során a maximális kapacitással számoltunk, viszont ez a piaci helyzet figyelembe vételével a kitermelt mennyiség és ezáltal a szállítás volumene kisebb lesz, tehát a valóságban kedvezőbb képet kapunk a számított értékeknél.

8.3.8. A környezeti hatások becslése és értékelése

Mivel a termelési volumen nem jelentős, ezért szertnénk bemutatni a várható hatásokat:

Üzemelési szakasz:

A különböző technológiai folyamatok alatti légszennyező anyag kibocsátás megjelenik, de a települési környezetben a távolságok miatt nem károsodnak a környezeti elemek, a szennyezőanyag kibocsátás következményei nem érik el a települést. A hatások folyamatosan jelentkeznek a bánya élettartamának végéig, térben nem érik el a települések határát. A határértékek betartása ebben a szakaszban is biztosítható. A várható hatások különböző műszaki intézkedésekkel csökkenthetők és jól kézben tarthatók. A levegőben, mint környezeti elembe visszafordíthatatlan folyamat nem játszódik le. A változások már tartós, stabil intenzitású változások. Az alaptevékenységhez kapcsolódó melléktevékenységek nem okoznak olyan hatásokat, amelyek kimutatható hatással bírnának.

Ebben a szakaszban a hatások minősítése: *elviselhető*

Felhagyási szakasz:

A kitermelés leáll, a tevékenység megszűnik

Ebben a szakaszban a hatások minősítése: *javító*

A bekövetkező környezeti állapot változások jellemzése az érintett környezeti elemek és rendszerek szerint

A bányaművelés, szállítás a tapasztalatok és a számítások szerint sem okozhat környezetében kifogásolható mértékű légszennyezettséget.

A bányabeli földmunkagépek együttes üzemelésének környezetterhelő hatását a környező településeken nem lehet kimutatni.

A levegőterhelés megelőzését/mérséklését szolgáló intézkedések betartása esetén levegőterheltségi szint nem növekszik számottevően, a bánya működése nem kifogásolható. A terhelésnövekedés lakott települést nem érint.

Összegezve elmondhatjuk, hogy a bánya hatásai a környezeti levegőben visszafordíthatatlan károkat nem okoznak, a környező településeken az ott élők életminőségét nem rontja.

A hatás erőssége, tartóssága, visszafordíthatósága, térbeli kiterjedése és időbeli eloszlása, kedvező vagy kedvezőtlen mivolta

A hatások értékelésénél meg kell vizsgálni azt a lehatárolható területet, amelyre a tevékenység által előidézett hatásfolyamat kiterjed.

A környezetet ért hatásokat vizsgálva kijelenthetjük, hogy a tevékenységből eredő hatások elviselhetők a bányák környezetében. A hatások nem érik el a környező lakott településeket.

A hatások a bányák élettartama alatt időben kissé változó intenzitással, de folyamatosan fennmaradnak. Az intenzitást döntően befolyásolják az évszakok és a rendelkezésre álló állapot.

A terhelés időbeli eloszlása így nem egyenletes. A tevékenység nem okoz visszafordíthatatlan változásokat a hatásterületen. A termelés befejezését követően a légszennyező anyagok felhígulnak, és a bányatelek környezetében kiülepednek. A tevékenység befejezését követően hamarosan visszaállnak az alapállapot közeli viszonyok.

Összegezve elmondhatjuk, hogy a települési környezetet érő hatások alapvetően nem befolyásolják kedvezőtlenül a településen élők mindennapjait.

A környezeti károk mérséklése

A levegőterhelés megelőzését/mérséklését szolgáló intézkedések:

- A belső szállítási útvonal porzása -száraz időben –a felület locsolásával mérsékelhető.
- A munkagépeket folyamatosan a gyári szakszervizek tartják karban. A motorok kibocsátásainak folyamatos ellenőrzésével, a motorok folyamatos szabályozásával tarthatók az emissziós értékek.
- A haszonanyag szállítás pormentes takarással ellátott járművekkel történik

A környezetet érő hatások mérésének, elemzésének módja:

A porszennyezés hatásának vizsgálatát – tekintettel a számítások eredményeire – nem tartjuk indokoltnak.

Az utóellenőrzés módja a tevékenység felhagyását követően:

A tevékenység felhagyását követően annak minden addigi hatótényezője megszűnik. Így akkortól nem következhet be szennyeződés a környezeti elemekben, az utóellenőrzés is szükségtelen.

8.3.9. A levegőszennyezés értékelése és a környezetvédelmi engedélykérelemhez (engedély száma: 20-7/2009) elkészített tanulmányok hatás-előrejelzéseinek összevetése a bekövetkezett hatásokkal

A számítások azt mutatják, hogy az eddigi bányászati tevékenység nem okoz jelentős levegőszennyezést. Mivel a termelés üteme a következő 10 évben csak kis mértékben fog változni, így kijelenthetjük, hogy a bányászati tevékenység nem jár a későbbiekben sem jelentős környezet terheléssel. A számítások teljes üzemelést tételeztek fel, ezzel szemben a

bánya évente 10-12 alkalommal 3,4 napot üzemel, így hosszabb távon a kapott eredményeknél is kisebb értékekkel számolhatunk.

A 2006-ban készített tanulmány szerint a levegőtisztaság-védelmi hatásterületet nem lehetett kijelölni, addig a mostani számítások során 92 méteres hatásterületet jelölhetünk ki. A változás oka, a jogszabály és a határértékek megváltozása. Az akkor tanulmány szerint is „a bányászati tevékenység nem jár a későbbiekben sem jelentős környezet terheléssel”, így is történt. Az elmúlt öt évben semmilyen jellegű, légszennyezéssel összefüggő havária, vagy szennyezés nem történt. Lakossági panasz nem érkezett a bánya működésével kapcsolatban.

Az eddigiekhez hasonlóan nem számolhatunk jelentős levegőtisztaság-védelmi terheléssel.

8.4. Talaj

A bányászati tevékenység során a területen található talaj egy része már letakarításra és deponálásra került. A bányászati tevékenység befejezését követően a rekultiváció során a talajt a területen visszaterítik.

A területen állandó veszélyforrást jelentő objektum (pl.: üzemanyag tároló) nem található. A bányászati tevékenységhez kapcsolódó gépek karbantartása nem a bányaterületen, hanem a Geoproduct Kft. rátkai telephelyén történik.

A bányászati tevékenység végzése folyamán veszélyes hulladék csak véletlenszerűen géphibából adódhat. Ez a jellegű hiba csőszakadásból, szivattyúhibából vagy a hidraulikus munkahenger meghibásodásából adódhat. A felsorolt műszaki hibák esetén hidraulika olaj szennyezheti a közetanyagot, vagy a fedőt képező talajt. Rendkívüli olajelfolyás esetén a felelős műszaki vezető köteles intézkedni a szennyezés fűrészpórral, homokkal vagy duzzasztott perlitporral történő felitatásáról és a szennyezett hulladék telephelyre történő szállításáról. Az eddigi üzemelés során havária jellegű szennyezésre nem került sor.

A bányászattal érintett területek anyagbánya művelési ágúak.

A talaj esetében – a domborzati viszonyokhoz hasonlóan – csak közvetlen hatásterületről beszélhetünk, ami azonos a bányatelek területével.

A bányászati tevékenység befejezése után a **felhagyási szakaszban** a további használathoz igazodóan el kell végezni a tervezett területrendezést.

8.5. Hulladékgazdálkodás

A bányászati tevékenységgel kapcsolatosan a következő hulladéktípusok keletkezhetnek:

- Különleges kezelést igénylő, veszélyes hulladékok
- Különleges kezelést nem igénylő, termelési hulladékok

➤ Kommunális hulladék

A hulladékok gyűjtése, kezelése, ártalmatlanítása és elhelyezése oly módon történik, hogy a környezeti elemek (talaj, víz) szennyeződése kizárt.

A bányavállalkozó a keletkező hulladékokról a 164/2003. (X.18.) Kormány rendeletben előírt bejelentési kötelezettségének folyamatosan eleget tesz.

8.5.1. Veszélyes hulladékok

1 db CATERPILLAR 206 BFT típusú forgó-rakodó munkagép és a 2 db KAMAZ teherautó a vizsgált bányában 10-12 alkalommal, mintegy 3-4 napot dolgozik. A hónap többi napján más, a Geoproduct Kft. tulajdonában lévő bányákban dolgoznak. A Geoproduct Kft. tulajdonában több bánya van, melyekre együttesen adják meg a keletkezett hulladékok mennyiségét, így a **28. táblázatban** számítás alapján adjuk meg a keletkezett hulladékok fajtáját (72/2013 (VIII. 27.) VM rendelet alapján) és a mennyiségeket.

A hulladék megnevezése	EWC kódszáma	2013 (kg)	2014 (kg)	2015 (kg)	2016 (kg)	2017 (kg)
ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok	13 02 05*	120	80	80	100	140
veszélyes anyagokkal szennyezett törlőkendők, védőruházat	15 02 02*	2	17	10	10	34
veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	15 01 10*	4	2	2	-	-
azbesztet tartalmazó sűrűlódó-betétek	15 01 11*	1,25	0,7	0,5	-	-
Olajszűrő	16 01 07*	2	4	4	12	17
Ólomakkumulátor	16 06 01*	-	4	-	-	-

28. táblázat: A Geoprudent Kft. tulajdonában lévő bányákban keletkező veszélyes hulladékok mennyisége (2013-2017)

A bányászati tevékenységet és a szállítást csak kifogástalan állapotú gépekkel és járművekkel végzik, elkerülendő a szennyeződések.

A bányászati tevékenységhez kapcsolódó gépek karbantartása nem a bányaterületen, hanem a Geoproduct Kft. rátkai telephelyén történik. Így gépek karbantartásából származó veszélyes hulladék a bányaterületet nem szennyezheti. Gépjárművek és kotrógépek üzemanyaggal valamint hidraulika olajjal való feltöltése szintén a rátkai telephelyen történik.

A bányászati tevékenység végzése folyamán veszélyes hulladék csak véletlenszerűen géphibából adódhat. Ez a jellegű hiba csőszakadásból, szivattyúhibából vagy a hidraulikus munkahenger meghibásodásából adódhat. A felsorolt műszaki hibák esetén hidraulika olaj

szennyezheti a kőzetanyagot, vagy a fedőt képező talajt. Ilyen esetekben a szennyezett talajt vagy kőzetanyagot kijelölt helyen gyűjtik.

A felsorolt veszélyes hulladékokat a következőképpen gyűjtik:

1. **Fáradt olaj** – MOL Rt. Saját hordójába visszaöntve, lezárva évente legalább egyszer MOL Rt. számára beszolgáltatva.
  2. **Akkumulátor** – Akkumulátor tárolnunk nem kell, mivel új akkumulátor vásárlása esetén használt akkumulátort rögtön leadják.
  3. **Olajos rongy** – Kivágott tetejű MOL Rt-s hordóban gyűjtjük. A hordó tetejét fedővel lezárják.
  4. **Olajsűrű** – Kivágott tetejű MOL Rt-s hordóban gyűjtjük. A hordó tetejét fedővel lezárják.
- Az olajos rongy, olajsűrű és szennyezett talaj veszélyes hulladékok elszállítása évente az erre a célra kijelölt cégek által történik.

A veszélyes hulladékot jelenleg a **Gyógyító Ásványok Geoproduct Kft.** tulajdonában lévő rátkai telephelyen az V. számú csarnokban kialakított 3,9 x 2,28 m-es, elkülönített fedett csarnorészben gyűjtik.

A veszélyes hulladékot az Cirkont Zrt. (3527 Miskolc, Zsigmondy Vilmos utca) szállítja el.

8.5.2. Nem veszélyes hulladékok

A bányaterületen egyidőben max. 3 fő kommunális szilárd hulladékát hulladékgyűjtő zsákban helyezik el, melyet aztán a központi telephelyre szállítanak. A szilárd kommunális hulladék becsült éves mennyisége kb. 8-10 m³.

A hulladék megnevezése	EWC kód	2013 (kg)	2014 (kg)	2015 (kg)	2016 (kg)	2017 (kg)
abszorbensek, szűrőanyagok, törlőkendők, védőruházat, amelyek különböznek a 15 02 02-től	15 02 03	80	70	70	60	80

29. táblázat: A Geopruduct Kft. tulajdonában lévő bányákban keletkező nem veszélyes hulladékok mennyisége (2013-2017)

A nem veszélyes hulladékok gyűjtési módja:

- Biológiailag lebomló étkezési hulladék: fedeles szeméthyűjtő
- Elhasznált munkaruha: 100 l-es műanyag zsák

A veszélyes és nem veszélyes hulladékok számára a gyűjtő edényeket a hulladék típusának megfelelően elkülönített, csapadéktól védett, szilárd padozatú elzárt helyen tárolják.

A hulladékgyűjtők ürítésének gyakoriságát a gyűjtőtartály elhelyezhetősége, a hulladék mennyisége és a hulladék romlandósága, bomlási ideje határozza meg.

A keletkezett hulladékot a Zempléni Z.H.K. Hulladékkezelési Közszolgáltató Kft. szállítja el.

8.5.3. Kommunális szennyvíz

A bányaterületen a működéssel kapcsolatos kommunális szennyvíz nem keletkezik.

8.5.4. Bányászati hulladékok

A **bányászati hulladékok** kezeléséről rendelkező 14/2008.(IV.3.) GKM rendelet szerint bányászati hulladék a letakarításból származó fedő meddő. A termelés során a későbbiekben letakarításból származó fedő meddővel, illetve köztes meddővel kell számolni, melyet az „1. számú meddőhányó” elnevezésű bányászati hulladéktárolón helyeznek el.

Tekintettel arra, hogy ezek az anyagok nem szennyezettek, tárolásuk felhasználásig külön műszaki védelem nélkül közvetlenül a talajon történik.

8.5.5. Hatásterület

Hulladékgazdálkodási szempontból a tevékenység hatása semleges, a technológiai fegyelem betartása esetén haváriás esemény előfordulásának valószínűsége minimális, a **tevékenység hatása a tervezett tevékenység esetén is semlegesnek minősíthető.**

A meddő a rekultiváció során felhasználásra kerül, nem marad vissza.

8.6. Élővilág

A bányatelek Natura 2000 védelem alatt álló területet érint: Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén a Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (*HUBN 10004 jelölőszámú*) különleges madárvédelmi terület.

A vizsgált terület ökológiai felmérésére 2018. áprilisában került sor. Az erről szóló jegyzőkönyvet a **9. számú melléklet** tartalmazza.

8.7. Kulturális örökségvédelem

A működő bányaterület egy részét már vagy letermelték, vagy pedig jelentősen megbolygatták. Az eddigi bányászati tevékenység során (nyersanyag kitermelés, illetve meddő letakarítás) régészeti érték nem került elő, és az előbbiek miatt nem is várható.

A bánya helyszíne az 5/2012. (II.7.) NEFMI rendelet alapján a Tokaj-Hegyalja történelmi borvidék kultúrtájként (törzsszáma: 11575) védetté nyilvánított világörökségi terület puffer

területének része. A területről készült világörökségi szempontú hatáselemzést a **10. számú melléklet** tartalmazza.

8.8. A tevékenység környezeti elemekre gyakorolt hatásának összefoglalása

A 8.1-8.7 fejezetekben részletesen vizsgáltuk a bányászati tevékenység környezeti elemekre gyakorolt hatását. A **30. táblázatban** ezen hatásokat foglaljuk össze.

Környezeti elem	Szennyező forrás típusa	Hatás erőssége	Hatás térbeli kiterjedése	Hatás időbeli kiterjedése	Hatás visszafordíthatósága
Felszíni víz	nincs	nincs	nincs	bányászat időtartama	nincs
Felszín alatti víz	Havária jellegű szennyezés (pl.: géphiba)	kis mértékű	minimális	bányászat időtartama	Visszafordítható
Levegő (bányászat)	Munkagépek légszennyező anyagai	kis mértékű	NO ₂ : 92 m	bányászat időtartama	Visszafordítható
Levegő (szállítás)	Szállító járművek légszennyező anyagai	kis mértékű	Nincs hatásterület	Napi max. 12 óra	Visszafordítható
Zaj (bányászat)	Munkagépek zajterhelése	kis mértékű	117,5 m	bányászat időtartama	Visszafordítható
Zaj (szállítás)	Szállító járművek zajterhelés	kis mértékű	Nincs hatásterület	Napi max. 12 óra	Visszafordítható
Hulladékgazdálkodás	A bányászat során keletkező hulladékok	kis mértékű	Bánya területe	bányászat időtartama	Visszafordítható
Talaj	Havária jellegű szennyezés (pl.: géphiba)	kis mértékű	Bánya területe	bányászat időtartama	Visszafordítható
Élővilág	A bányászati tevékenység okozta zaj és levegőszennyezés	kis mértékű	Bányászati terület és közvetlen környezete	bányászat időtartama	Visszafordítható

30. táblázat: A tevékenység környezeti elemekre gyakorolt hatása

9. Munkavédelem

A bányaterületen termelési időszakban 3 fő dolgozik (2 fő gépkocsivezető, 1 fő forgó-kotrógép kezelő). A vállalkozásnál idáig a bányászati tevékenység során baleset nem történt.

A bányavállalkozó gondoskodik a Munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. Törvény és az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés és munkakörülmények követelményeiről szóló 25/1996. (VIII.28.) NM rendelet előírásai szerint a munkavállalók ellátásáról, továbbá gondoskodik a foglalkozás-egészségügyi ellátásukról a 89/1995. (VII.14.) Kormány rendelet szerint.

A bányában a dolgozók csak a munkavégzés ideje alatt tartózkodnak. Szociális ellátottságáról üzemorvosi megbízatással rendelkező körzeti orvos gondoskodik. A körzeti orvosnál történik az új felvételes dolgozók alkalmasságának elbírálása, valamint az időszakos orvosi vizsgálat.

Az elsősegélynyújtáshoz a telepített munkagépen és gépkocsikon mentődobozt biztosít a tulajdonos. Minden műszakban legalább egy elsősegélynyújtó van. Védőruhákat, védőfelszereléseket elhasználódásuk esetén folyamatosan biztosítják.

A dolgozók havonta tájékoztató jellegű munkavédelmi oktatáson, 5 évente pedig továbbképző oktatáson vesznek részt. Új típusú munkagépek üzembeállítása esetén a Geoproduct Kft. gondoskodik a kezelőszemélyzet továbbképzéséről.

10. Havária esetén szükséges intézkedések

A bányászati tevékenységhez használt gépek tárolása, karbantartása, rendszeres üzemanyag feltöltése csak bányaudvaron kívül, erre a célra kijelölt, rátkai telephelyen történik. Üzemzavarok elhárítását, gépek javítását, üzemanyag töltését úgy végzik, hogy annak során talaj illetve vízszennyezés ne következzen be (pl. csepegést felfogó tálcákat alkalmazunk). Esetleges káresemény bekövetkezésekor a szennyezést azonnal megszüntetik.

Bányászati tevékenység során a porképződésre alkalmas évszakokban a poros közetfelszínen locsolással akadályozzák meg a porképződést.

A bánya területén keletkező szilárd, nem veszélyes hulladékot zárt rendszerben gyűjtik, majd elszállítják a hatóságilag engedélyezett hulladéklerakóra.

Megakadályozzák a bányaterületen az illegális hulladéklerakást. Hosszabb termelési szünet esetén a megközelítő utakat lezárják.

A bányászati tevékenység végzéséhez 1 db CATERPILLAR 206 BFT forgó-rakodót, rakodógépre szerelt KRUPP típusú hidraulikus bontókalapácsot, valamint KAMAZ billenő

szállító tehergépkocsikat használnak. A bányászati tevékenység végzése folyamán veszélyes hulladék csak véletlenszerűen géphibából adódhat. Ez a jellegű hiba csőszakadásból, szivattyúhibából vagy a hidraulikus munkahenger meghibásodásából adódhat. A felsorolt műszaki hibák esetén hidraulika olaj szennyezheti a kőzetanyagot, vagy a fedőt képező talajt. Rendkívüli olajelfolyás esetén a felelős műszaki vezető köteles intézkedni a szennyezés fűrészpórral, homokkal vagy duzzasztott perlitporral történő felitatásáról és a szennyezett hulladék telephelyre történő szállításáról. A szennyezett talajt zárt edénybe rakva veszélyes hulladékként kell kezelni a 98/2001 (VI. 15.) Korm. rendelet szerint.

A bányászati tevékenységhez kapcsolódó gépek karbantartása nem a bányaterületen, hanem a Geoproduct Kft. rátkai telephelyén történik. Így gépek karbantartásából származó veszélyes hulladék az egyes bányaterületeket nem szennyezheti. Gépjárművek és kotrógépek üzemanyaggal valamint hidraulika olajjal való feltöltése szintén a rátkai telephelyen történik. Rendszeres műszaki ellenőrzéssel, a biztonsági előírások betartásával a havária bekövetkezése csökkenthető. Mozgásképtelen munkagép javítását a bánya területén csak olajfogó tálca fölött lehet végezni.

A bányászati tevékenység során az alábbi intézkedések betartásával a szennyezés elkerülhető:

- ◆ A bányában üzemelő gépek üzemszerű karbantartását rendszeresen szükséges elvégezni.
- ◆ A fejtő-, rakodó- és szállító járművek csak megfelelő műszaki állapotúak és környezetvédelmi előírásoknak eleget tevő állapotban lehetnek.
- ◆ Váratlan szennyezések elhárítására készenlétben kell tartani a szennyezés elhárításához szükséges eszközöket és anyagokat.

11. Rekultiváció

A „Rátka VI.-bentonit, kaolin, kvarcit” védőnevű bányatelek rendelkezik érvényes tájrendezési tervvel, melyet a Miskolci Bányakapitányság 7425/2003. számú határozatában fogadott el.

A bánya rekultivációját, újrahasznosítását csak akkor kezdik, ha már eléri a bánya végleges talpszintjét.

A terep rendezése és a humusztakaró elterítése után telepíthető a természetszerű erdő. A fák távolsága egymástól 60 – 80 cm. Ha a humusztakaró elterítése után azonnal nem kerül sor erdősítésre és a gyomok felnőnek, akkor azt kaszálni kell.

A telepítendő növények:

Fő fafaj: Kocsányos tölgy

Kísérő fafajok: Molyhos tölgy, Mezei juhar

A bányatelek területén mesterségesen létrehozott, de természetszerű erdő jön létre. A helyreállított terület segíti – elsősorban – a bokorlakó énekesmadár fajok számának növekedését, a táplálkozás mellett szaporodásra is használják a mesterségesen létrehozott, de természetszerű erdőt.

A jelenleg is élővilágban gazdag bányatelek a művelés befejezése és helyreállítása után, mint erdő, még színesebbé teszi az itt élő állatvilágot.

12. A bánya működésének társadalomra gyakorolt hatása

A bányatelek csak Rátka település közigazgatási területét érinti. A bányaműveletek végrehajtásához munkaerőre, szakmunkásokra, betanított munkásokra van szükség, így a falu, illetve a környező települések lakóinak munkát biztosítanak.

A bányában jelenleg 3 főt foglalkoztatnak. A Geoproduct Kft. tulajdonában lévő bányák várható élettartalmának ismeretében elmondhatjuk, hogy hosszú távra biztosíthatják a jelenlegi munkavállalók foglalkoztatását, amely kedvező hatás ezen a munkanélküliséggel küzdő térségben. Azonban nemcsak a vizsgált bánya, hanem a haszonanyag feldolgozását végző egységek (kőtörő, előkészítő, stb.) is munkahelyet teremtenek a környéken élőknek.

A bánya és a hozzá kapcsolódó üzemek jelentős bevételi forrást jelentenek az érintett községeknek iparűzési adó formájában, mely a települések működtetésére és fejlesztésére fordítható.

13. A 12/1996 (VII.4) KTM rendelet 2. számú mellékletének (A teljeskörű környezetvédelmi felülvizsgálat tartalmi elemei) való megfeleltetés

1. Általános adatok
1.1. A környezetvédelmi felülvizsgálatot (a továbbiakban: vizsgálat) végző neve (megnevezése), lakhelye (székhelye), a jogosultságát igazoló engedély/okirat száma.
Dokumentáció: 2.1 fejezet
1.2. Az érdekelt neve (megnevezése), lakhelye (székhelye), a tevékenység végzésére vonatkozó engedély száma.
Dokumentáció: 2.2 fejezet, 2. számú melléklet
1.3. A telephely(ek) címe, helyrajzi száma, a település statisztikai azonosító száma, átnézeti és részletes helyszínrajz.
Dokumentáció: 2.2, 3.2 fejezet. Átnézeti térkép: 1. számú ábra Részletes helyszínrajz: 5. számú melléklet.
1.4. A telephely(ek)re vonatkozó engedélyk és előírások felsorolása és bemutatása.
2.3 fejezet
1.5 A telephely(ek)en a vizsgálat időpontjában folytatott tevékenységek felsorolása, a TEÁOR-számok megjelölésével és az alkalmazott technológiá(k) rövid leírásával.
TEÁOR szám: 2.2 fejezet. Technológia rövid leírása: dokumentáció 7.3 fejezet
1.6. A telephely(ek)en az érdekelt által korábban (a tevékenység kezdetétől, de legfeljebb 5 év) folytatott tevékenységek bemutatása különös tekintettel a környezetre veszélyt jelentő tevékenységekre, a bekövetkezett, környezetet érintő rendkívüli eseményekkel együtt.
Elmúlt öt év bányászati tevékenysége: dokumentáció 7.1 fejezete A környezetre veszélyt jelentő tevékenységek részletesen ismertetésre és vizsgálatra kerültek a 9. fejezetben. „A bánya eddigi működése során havária jellegű esemény nem következett be”. (10. fejezet)
2. A felülvizsgált tevékenységre vonatkozó adatok
2.1. A létesítmények és a tevékenység részletes ismertetése, a tevékenység megkezdésének időpontja, a felhasznált anyagok listája, az előállított termékek listája a mennyiség és az összetétel feltüntetésével
A tevékenység részletes ismertetésére a 7. fejezetben került sor. Anyagfelhasználás nem történt, a kitermelt anyag mennyiségét az elmúlt öt évre vonatkozóan a 7.1 fejezet tartalmazza.
2.2. A tevékenység(ek)ek kapcsolatos dokumentációk, nyilvántartások, bejelentések, hatósági ellenőrzések, engedélyk, határozatok, kötelezések ismertetése, bírságok esetében 5 évre visszamenőleg.
2.3 fejezet
2.3. Föld alatti és felszíni vezetékek, tartályok, anyagátfejtések helyének, üzemeltetésének ismertetése
A bánya területén nincs föld alatti és felszíni vezeték.
3. A tevékenység folytatása során bekövetkezett, illetőleg jelentkező környezetterhelés és igénybevétel bemutatása
3.1. Levegő

A jellemző levegőhasználatok ismertetése (szellőztetés, elszívás, energiaszolgáltatási és technológiai levegőigények nagyságának, időtartamának változása). **Nem alkalmazható**

A környezeti légtérből beszívott és tisztított levegő előállítását szolgáló berendezések és technológiák leírása. **Nem alkalmazható**

A légszennyezést okozó technológia részletes ismertetése, a szennyezésre hatást gyakorló paraméterek és jellemzők bemutatása. **Dokumentáció 8.3 fejezete**

A használt levegő (füstgáz, véggáz) tisztítására szolgáló berendezések és hatásfokuk ismertetése, valamint a tisztítóberendezésben leválasztott anyagok kezelésének és elhelyezésének leírása. **Nem alkalmazható**

A helyhez kötött pontszerű és diffúz légszennyező források jellemzőinek bemutatása, a kibocsátott füstgázok jellemzőinek és a levegőszennyező komponenseknek az ismertetése (bűz is), a megengedett és a tényleges emissziók bemutatása és összehasonlítása. **Dokumentáció 8.3 fejezete**

A felülvizsgált tevékenységekkel kapcsolatban rendszeresen vagy időszakosan üzemeltetett mozgó légszennyező források jellemző kibocsátási adatainak leírása, a tevékenységhez kapcsolódó szállítás, illetve járműforgalom hatásai. **Dokumentáció 8.3 fejezete**

A levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos belső utasítások, intézkedések ismertetése. (Amennyiben intézkedési terve van, annak ismertetése, és a végrehajtás bemutatása.)

Nincs külön belső utasításokra, intézkedésekre vonatkozó terv

Be kell mutatni az emisszió terjedését (hatásterületét) és a levegőminőségre gyakorolt hatását. **Dokumentáció 8.3 fejezete**

3.2. Víz

A jellemző vízhasználatok, vízi munkák és vízi létesítmények, illetve az arra jogosító engedélyek és az engedélyektől való eltérések ismertetése. **Nem alkalmazható**

A friss víz beszerzésére, felhasználására, a használt vizek elhelyezésére vonatkozó statisztikai adatszolgáltatások bemutatása. A technológiai vízigények kielégítésének, a tevékenység biztonságos végzéséhez tartozó vízigénybevételeknek (vízszintsüllyesztés, víztelenítés) és a vízforgalmi diagramnak a bemutatása. **Nem alkalmazható**

Az ivóvízbiztosítás, ivóvízellátás, a kommunális és technológiai célú felhasználás bemutatása. **Dokumentáció 7.6 és 7.7 fejezete**

A vízkészlet-igénybevételi adatok ismeretése 5 évre visszamenőleg. **Nem alkalmazható**

A szennyvízkezelések helyének, a szennyvizek mennyiségi és minőségi adatainak bemutatása a technológiai leírások alapján. **Nem alkalmazható**

A szennyvíz összegyűjtésére, tisztítására és a tisztított (vagy tisztítatlan) szennyvíz kibocsátására, elhelyezésére vonatkozó adatok, az ipari és egyéb szennyvízcsatornák, a szennyvíztisztító telep jellemzői, továbbá az iszapkezelés, iszapminőség és -elhelyezés adatainak ismertetése. **Nem alkalmazható**

A csapadékvízrendszer bemutatása (akár egyesített, akár elválasztó rendszerű a csatornahálózat). **Nem alkalmazható**

A vízkészletekre gyakorolt hatásokat vizsgáló (hatósági határozattal előírt) monitoring rendszer adatainak és működési tapasztalatainak bemutatása, beleértve mind a vízkivételek, mind a szennyvízbevezetések hatásának vizsgálatát, hatásterületének meghatározását, értékelését. **Dokumentáció 8.1 fejezete**

A felszíni és felszín alatti vízszennyezések bemutatása, az elhárításukra tett intézkedések és azok eredményeinek ismertetése. **Dokumentáció 8.1 fejezete**

<p>A vízvédellemmel kapcsolatos belső utasítások, intézkedési tervek, a végrehajtásuk tárgyi és személyi feltételeinek ismertetése. Nincs külön belső utasításokra, intézkedésekre vonatkozó terv</p>
<p>3.3. Hulladék</p> <p>A hulladékképződéssel járó technológiák és tevékenységek bemutatása, technológiai folyamatábrák készítése. Dokumentáció 8.5 fejezete. Folyamatábra nem készíthető.</p> <p>A technológia és tevékenység során felhasznált anyagok megnevezése, éves felhasznált mennyiségük. Anyagmérlegek készítése a hulladék keletkezésével járó technológiákról. Nem alkalmazható, mivel anyagfelhasználásra nem kerül sor.</p> <p>A keletkező hulladékok mennyiségének és összetételének ismertetése (veszélyes hulladék esetében az azonosító számát, veszélyességi osztályát és veszélyességi jellemzőit is meg kell adni technológiánkénti és tevékenységenkénti bontásban). Dokumentáció 8.5 fejezete</p> <p>A hulladékok gyűjtési módjának ismertetése. Dokumentáció 8.5 fejezete</p> <p>A hulladékok telephelyen belül történő kezelésének, tárolásának, az ezeket megvalósító létesítmények és technológiák részletes ismertetése, beleértve azok műszaki és környezetvédelmi jellemzőit. Dokumentáció 8.5 fejezete</p> <p>A telephelyről kiszállított (export is) hulladékok fajtánkénti ismertetése és mennyisége. A hulladékot szállító, átvető szervezet azonosító adatai, a hulladékszállítás folyamatának (eszköze, módja, útvonala) ismertetése.</p> <p>Dokumentáció 8.5 fejezete</p> <p>A hulladékgazdálkodási terv, a keletkező hulladékok mennyiségének és környezeti veszélyességének csökkentésére tett intézkedések ismertetése. A bánya nem rendelkezik hulladékgazdálkodási tervvel.</p> <p>Más szervezettől átvett (import is) hulladékok minőségi összetételének, mennyiségének és származási helyének (átadó azonosító adatai), valamint kezelésének ismertetése. Nem kerül rá sor.</p> <p>A begyűjtéssel átvett hulladékok minőségi összetételének, mennyiségének és származási helyének (átadó azonosító adatai), valamint kezelésének ismertetése. Nem kerül rá sor.</p>
<p>3.4. Talaj</p> <p>A terület-igénybevétel és a területhasználat megváltozásának adatai. Dokumentáció 8.4 fejezete</p> <p>A talaj jellemzése a multifunkcionális tulajdonságai alapján, különös tekintettel a változásokra (vegyi anyagok, hulladékok stb.). Dokumentáció 8.4 fejezete</p> <p>A tevékenységből származó talajszennyezések és megszüntetési lehetőségeinek bemutatása. Dokumentáció 8.4 és 10. fejezete</p> <p>Prioritási intézkedési tervek készítése. Dokumentáció 10. fejezete</p> <p>Remediációs megoldások bemutatása. Dokumentáció 8.4 és 10. fejezete</p>
<p>3.5. Zaj és rezgés</p> <p>A tevékenység hatásterületének meghatározása zaj- és rezgésvédelmi szempontból, feltüntetve és megnevezve a védendő objektumokat, védendőnek kijelölt területeket. Dokumentáció 8.2 fejezete</p> <p>A zaj/rezgésforrások leírása, a tényleges terhelési helyzet meghatározása, összehasonlítása a határértékekkel Dokumentáció 8.2 fejezete</p>
<p>3.6. Az élővilágra vonatkozó környezetterhelés és igénybevétel bemutatása</p> <p>A területhasználattal érintett életközösségek (növény- és állattársulások) felmérése és annak a természetes, eredeti állapothoz, vagy környezetében lévő, a tevékenységgel nem érintett területekhez való viszonyítása.</p>

<p>A tevékenység következtében történő igénybevétel módjának, mértékének megállapítása. A biológiailag aktív felületek meghatározása.</p> <p>A tevékenység káros hatásaira legérzékenyebben reagáló indikátor szervezetek megjelölése.</p> <p>Az eddigi károsodás mértékének meghatározása.</p> <p>Az ökológia felmérést a dokumentáció 9. számú melléklete tartalmazza</p>
<p>4. Rendkívüli események</p>
<p>A rendkívüli esemény, illetve üzemzavar miatt a környezetbe került vagy kerülő szennyező anyagok, valamint hulladékok minőségének és mennyiségének meghatározása környezeti elemenként. Dokumentáció 10. fejezete. Üzemzavar, vagy gépmeghibásodás esetén a kikerülő szennyező anyag mennyiségének meghatározása nehézkes, mivel azt előre megjósolni, hogy mennyi olaj, vagy üzemanyag fog kifolyni egy esetleges csőszakadás esetén, szinte lehetetlen.</p>
<p>A megelőzés és a környezetszennyezés elhárítása érdekében teendő intézkedések, haváriatervek, kárelhárítási tervek bemutatása. Dokumentáció 10. fejezete.</p>
<p>5. Összefoglaló értékelés, javaslatok</p>
<p>A környezetre gyakorolt hatás értékelése, bemutatva a környezeti kockázatot is.</p> <p>A dokumentáció 8. fejezetében környezeti elemenként ismertetésre kerül a tevékenység hatása és értékelése</p>
<p>Környezetvédelmi engedéllyel rendelkező tevékenység esetén az engedélykérelemhez elkészített tanulmányok hatás-előrejelzéseinek összevetése a bekövetkezett hatásokkal.</p> <p>A dokumentáció 8. fejezetében környezeti elemenként ismertetésre kerül a tevékenység hatása, összevetése a határértékekkel.</p>
<p>A felülvizsgálat és a korábbi vizsgálatok eredményei, illetve határozatok alapján meg kell határozni azokat a lehetséges intézkedéseket, amelyekkel az érdekelt a veszélyeztetés mértékét csökkentheti, illetve a környezetszennyezés megszüntetése érdekében, vagy a környezet terhelhetőségének figyelembevételével annak elfogadható mértékűre való csökkentését érheti el.</p> <p>Dokumentáció 10. fejezete, illetve a 8. fejezetben egyes környezeti elemenként kerülnek ismertetésre a szükséges intézkedések.</p>
<p>Ha az engedély nélküli tevékenységet új telepítési helyen valósították meg, akkor ismertetni kell a telepítés helyén az ökológiai viszonyokban és a tájban valószínűsíthető vagy bizonyítható változásokat, és az esetleges káros hatások ellensúlyozására bevezetett intézkedéseket. Nem alkalmazható, mivel a tulajdonos érvényes engedélyek birtokában végzi a tevékenységet.</p>
<p>Javaslatot kell adni a szükséges beavatkozásokra, átalakításokra, ezek sürgősségére, időbeli ütemezésére. Dokumentáció 10. fejezete.</p>
<p>Kiemelten kell foglalkozni a környezetszennyezésre, -veszélyeztetésre utaló jelenségekkel, és szükség esetén javaslatot kell tenni az érintett terület feltárására, az észlelő, megfigyelő rendszer kialakítására. Dokumentáció 10. fejezete.</p>

14. Az 1995. évi LII. törvény 75. § (1) bekezdésében előírt tartalmi követelményeknek való megfelelés

Az 1995. évi LII. törvény 75. § (1) bekezdésében előírt tartalmi követelmények és az azoknak való megfelelés:

a) az alkalmazott technológiák ismertetésére, a berendezések műszaki állapotának, korszerűségének bemutatására;

A dokumentáció 7.3. fejezete tartalmazza a technológia leírását. A 7.2. fejezetben bemutatásra kerültek a termelés tárgyi feltételei.

b) a tevékenységgel járó környezethasználat adatokkal alátámasztott bemutatására;

A dokumentáció 8. fejezetében részletesen bemutatásra került az egyes környezeti elemekre gyakorolt hatások bemutatása vizsgálati jegyzőkönyvekkel alátámasztva.

c) a tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó műveletekre, különösen az anyagforgalomra, a be- és kiszállításra, a hulladék- és szennyvízkezelésre;

A dokumentáció 7.6-7.8 fejezetében bemutatásra került a tevékenységhez szükséges energia és vízfelhasználás. Látható, hogy a technológiából adódóan nincs szükség sem technológiai vízre. A kitermelt haszonanyag mennyiségét a 7.1 fejezetben, bemutattuk. A szállítás részletes leírására (mennyiségek, szállítási útvonal) a 7.4. fejezetben került sor. A szállításból eredő hatásokat (Zajterhelés, levegőszennyezés) a 8.2.4. A szállítás okozta zajterhelés és a 8.3.4. Szállítás okozta légszennyezés című fejezetekben ismertettük. A hulladék és szennyvízkezelés részletes ismertetésére a 8.5. fejezetben került sor.

d) az esetleg bekövetkező meghibásodásból vagy környezeti katasztrófa miatt feltételezhetően a környezetbe kerülő szennyező anyagok és energia meghatározására;

A dokumentáció 10. Havária című fejezete tartalmazza.

e) a környezetveszélyeztetés megelőzése, a környezetkárosodás elhárítása érdekében tett és tervezett intézkedések bemutatására;

A 8. fejezetben ismertetésre került a környezetterhelés mértéke. A 8.1.1., a 8.3.5. és 10. fejezetekben külön ismertettük azon intézkedéseket, amelyek csökkentik/vagy megelőzik az esetleges környezetterhelést.

f) a tevékenység felhagyása után teendő intézkedésekre;

A bányaművelés felhagyását követő rekultivációt a 11. fejezetben ismertettük.

g) a tevékenység környezeti hatásainak becslésére és értékelésére.

A dokumentáció 8. fejezete tartalmazza, külön vizsgálva az egyes környezeti elemeket.